

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА
ЗВАНИЧНЕ СТАТИСТИКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
У ПЕРИОДУ ОД 2009. ДО 2012. ГОДИНЕ

Београд, јануар 2009.

На основу члана 45. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07 и 65/08),

Влада доноси

СТРАТЕГИЈУ

развоја званичне статистике у Републици Србији у периоду од 2009. до 2012. године

1. Уводни део

Република Србија се налази у процесу интензивних активности на плану хармонизације са стандардима и праксом Европске уније.

Праћење и мерење резултата ових активности, нарочито у економској сфери, представља у великој мери, обавезу званичне статистике. С обзиром на то да ова обавеза има трајни карактер и да ће изузетан значај имати и у периоду који ће уследити након приступања ЕУ, неопходно је да се уложе напори на јачању и развоју система званичне статистике.

Препознавши потребе и значај статистике Републике Србије, Европска унија је већ уложила значајна средства у прилагођавање нашег статистичког система свом статистичком систему, као и променама које настају у процесу транзиције.

Поред тога, послови званичне статистике имају непосредне везе са процесом приступања ЕУ, и то са критеријумом способности преузимања обавеза из чланства у ЕУ (део који се односи на статистику) праћењем показатеља испуњавања економских критеријума за чланство и будућим преговорима за закључивање Споразума о приступању ЕУ. Такође, обавезе званичне статистике Републике Србије нису последица само процеса придруживања ЕУ, већ и односа с другим међународним институцијама, као што су Уједињене нације, Међународни монетарни фонд, Светска банка, OECD и др.

Најважнији задатак званичне статистике јесте да пружи реалну слику друштвених и економских кретања у земљи, као и да обезбеди поуздан основ доношењу одлука на разним нивоима, од државне управе и других институција преко привредних субјеката, све до заинтересованих грађана.

Систем званичне статистике Републике Србије чине: Републички завод за статистику (у даљем тексту: Завод), који реализује преко 80% статистичких активности, Народна банка Србије, Градска управа града Београда – за територију града Београда и остали одговорни произвођачи званичне статистике, као што су: Министарство рада и социјалне политике, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Национална служба за запошљавање, Министарство здравља, Републички завод за здравствено осигурање и др.

У складу са тим, Завод је одговоран за припрему законског основа и институционалног програмског оквира којима се стварају услови за: добијање најзначајнијих статистичких индикатора; развој званичне статистике у правцу хармонизације методологија, класификација, номенклатура и статистичке праксе

са међународним стандардима; повећање упоредивости наше званичне статистике са статистикама других земаља и статистикама на нивоу међународних организација и промовисање улоге и значаја званичне статистике у друштву. Ово се односи, пре свега, на закон о званичној статистици, стратегију развоја званичне статистике, вишегодишњи програм и годишње планове статистичких истраживања, као и на унутрашње уређење и систематизацију радних места у Заводу.

Овај документ садржи и преглед очекиваних резултата развоја званичне статистике у периоду од 2009. до 2012. године. Тако је у њему, поред основних стратешких праваца развоја, дат и конкретан програм промена, с планом реализације у наредном периоду, за коју је надлежан Завод као носилац развоја званичне статистике Републике Србије.

2. Мисија званичне статистике

Основна мисија званичне статистике односи се на прикупљање, обраду, анализу и објављивање статистичких података и информација, уз неопходно коришћење методолошких и организационих знања, статистичких стандарда и модерне технологије и технике. Објављени статистички подаци и информације морају бити квалитетни, правовремени, непристрасни, приступачни и једноставни за коришћење.

Званична статистика, поред осталог, полази од принципа који су дефинисани у документу Економско-социјалног савета УН Фундаментални принципи званичних статистика, као и у документу Европске комисије Кодекс праксе европске статистике. С тим у вези, потребно је применити основне принципе као што су: да званична статистика представља главни извор информација потребних за сагледавање стања и доношење одлука значајних за развој и управљање у области економије, здравствене заштите становништва, за заштиту радне и животне средине и за праћење демографских и других друштвених кретања; да су статистички органи обавезни да, поштујући принципе статистичке науке и струке, као и професионалне етике, дефинишу методе и процедуре за прикупљање, обраду, чување и објављивање званичних статистичких података; да су статистички органи обавезни да, у циљу обезбеђивања коректне интерпретације објављених података, презентују изворе података, као и методе и процедуре примењене у прикупљању и обради података; да су појединачни подаци стриктно заштићени законом, те да се могу користити искључиво у статистичке сврхе, без обзира на то да ли се односе на физичка или на правна лица и да се обезбеди координација активности свих одговорних произвођача званичне статистике у оквиру Републике Србије.

3. Стратешки циљеви

Основни стратешки циљеви дефинишу приоритете, односно главне правце деловања и циљеве које тим деловањем званична статистика треба да постигне.

3.1. Развој и промене статистичког система у складу с променама у реалном окружењу

Основни задатак статистике односи се на давање објективне слике реалног окружења у држави. Остварење тог циља подразумева да статистика има развијен систем за праћење и мерење стања и промена у времену, као и адекватан начин информисања јавности о стању и кретању привредног и друштвеног живота у држави.

Суштина система за праћење и мерење јесте статистичка методологија, на основу које се, коришћењем административних извора, спроводе статистичка истраживања и долази до података и информација као основа за доношење одлука или за спровођење даљих анализа. Да би се успешно пратиле промене у друштву, неопходно је повремено прилагођавање методологија, што је посебно изражено у периоду транзиције, када се, као што је то случај код нас, у релативно кратком времену значајно мења економски, законодавни и политички систем.

Сходно томе, најзначајније промене морају се спровести прво у области националних рачуна и економских статистика, а потом у друштвеним статистикама.

Такође, неопходно је вршити стално унапређивање квалитета и ажурности података, применом модерних технологија, даљом стандардизацијом и унапређењем процеса организације прикупљања, обраде и дисеминације података.

3.2. Развој међународне сарадње

Наставиће се са развојем међународне сарадње испуњавањем обавеза према организацијама као што су УН и њене разне агенције, ММФ, Светска банка, OECD, EUROSTAT и др.

Првенствено ће се радити на хармонизовању стандарда, класификација и методологија, као и на преузимању добре статистичке праксе других земаља, односно преузимању међународних решења, у првом реду решења Европске уније, ради добијања међународно упоредивих показатеља.

На овај начин лакше ће се испунити захтеви које пред статистику поставља процес стабилизације наше земље и њеног придруживања ЕУ, што представља значајан допринос приближавању наше државе тој заједници држава.

3.3. Унапређење система званичне статистике кроз сарадњу и подршку другим институцијама задуженим за спровођење појединих делова статистичког програма

Завод је носилац система званичне статистике у Републици Србији, док су за поједине области задужене друге институције, као што су: Министарство рада и социјалне политике, Народна банка Србије, Министарство финансија, Министарство здравља (у сарадњи са Институтом за јавно здравље Србије), Национална служба за запошљавање, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање и др (у даљем тексту: одговорни произвођачи званичне статистике).

Завод обједињује добијене податке и информације о свим областима и на тај начин ствара комплетну слику привредног и друштвеног живота државе (кроз низ показатеља и индикатора, уз њихову статистичку анализу базирану на стандардним методама и поступцима).

Званична статистика Републике Србије треба да представља уређен систем, у коме се, на основу закона о званичној статистици, дугорочне стратегије развоја, вишегодишњих и годишњих програма и планова статистичких истраживања, као и других прописа по појединим областима, дефинишу улога и конкретне обавезе свих органа, организација и институција који су одговорни произвођачи званичне статистике у држави. Путем директне сарадње са одговорним произвођачима званичне статистике, Завод ће утицати на кохерентност, целовитост и примену стандардних класификација и дефиниција у формирању статистичких показатеља. Оваква врста утицаја од кључног је значаја за статистички систем, јер је, само

применом истих статистичких стандарда у целом статистичком систему, могуће добити целовиту и кохерентну слику о друштвеном и економском стању у земљи.

3.4. Јачање поверења у званичну статистику

Вредновање статистичке продукције на прави начин тражи да Завод и овлашћени органи стално раде на стицању поверења и развијају добре односе са главним корисницима и даваоцима података, као и са представницима свих медија.

Неопходно је обезбедити развој и примену управљања квалитетом и увођење стандардног извештаја о квалитету статистичких података. Испуњавање стандарда ЕУ подразумева и то да се уз податке обезбеде и информације о квалитету, посебно о грешкама, како узорачким, тако и неузорачким.

Квалитетни, правовремени и непристрасни подаци и информације не могу имати прави ефекат без одговарајуће презентације и дистрибуције.

Званична статистика ће стриктно спроводити заштиту индивидуалних података и водити дијалог са даваоцима података у циљу јачања њиховог поверења, без чега нема даљег развоја статистике.

Увођењем истраживања која корисницима омогућавају да искажу своје мишљење о услугама које им статистика пружа унапредиће се однос с корисницима и добиће се информације корисне за унапређење дисеминације података.

3.5. Унапређење организације рада на терену

Ради што ефикаснијег и квалитетнијег прикупљања података, као основног садржаја рада у подручним одељењима Завода, потребно је дефинисати поступке и процедуре рада, оформити базе анкетара, као и базе статистичких истраживања која се спровode на терену, са свим потребним подацима, неопходним за ефикасну реализацију наведених истраживања. Потребно је унапредити и начине контроле и мерења слабих тачака ради унапређивања рада.

4. Стратешке области деловања

Стратешки циљеви одређују основне правце развоја који се реализују у различитим стратешким областима, од којих је најзначајнија производња статистичких података, а потом следе дисеминација података и информација, коришћење информационе технологије, организација и запослени, финансије и материјални ресурси, међународна сарадња и деловање на регионалном и локалном нивоу.

4.1. Производња статистичких података

Производња статистичких података састоји се од прикупљања, обраде и анализе података и врши се на основу статистичке методологије и уз коришћење статистичких стандарда (дефиниције, класификације, номенклатуре, идентификације и др).

Кад је реч о областима, разликујемо националне рачуне, пословне и друштвене статистике. Главна опредељења су следећа:

- у области националних рачуна и макроекономских биланса имплементираће се комплетан систем националних рачуна (SNA 93/ESA 95), као и одговарајући систем праћења цена;

- у области економских статистика повећаће се број финансијских показатеља на рачун количинских показатеља, уз развој статистичког пословног регистра, као оквира за избор јединица посматрања – пословних субјеката;

- у области друштвених статистика биће унапређена статистика радне снаге, посебно у делу који се односи на запослене и зараде.

Такође, статистици предстоји развој регионалних статистика, односно обезбеђивање података за мање територије (округе и општине), као и статистике одрживог развоја и заштите животне средине.

Неопходна је, поред развоја методологије и усвајања нових стандарда, шира примена метода узорка за економске статистике и континуирано и редовно прикупљање, обрада и објављивање статистичких података у складу са прописима.

Посебна пажња биће посвећена развоју односа са даваоцима података, директним и селективним контактима на терену, и већем уважавању њихових потреба.

4.2. Дисеминација података и информација

Усвојиће се кориснички оријентисана дисеминациона политика, која ће у први план ставити значајне кориснике података: државну управу, научне институције, високошколске установе и све облике јавних медија.

Приоритет представља развој веб сајта и електронске комуникације, као и модернизација стручне библиотеке.

Као подршка ефикасном информисању формираће се дисеминационе базе података.

Такође, подручна одељења треба да постану информациони центри за округе и општине које покривају и у том циљу треба да активирају све врсте локалних средства информисања и јавних медија.

4.3. Коришћење информационо-комуникационе технологије

Статистички систем је велики информациони систем чија је техничко-технолошка основа информационо-комуникациона технологија (ICT). С обзиром на то да је развој модерне статистике везан за развој ICT, биће усвојена политика развоја ICT, у којој ће посебна пажња бити посвећена развоју база података као основе за рационално одржавање статистичке продукције и брзо и једноставно задовољавање захтева корисника.

Потребно је уводити модерну технологију за припремање и унос података, као што су разни рачунарски подржани системи за унос (CATI, CADI, CAPI). Такође, треба увести коришћење GPS уређаја у одговарајућа истраживања.

Високи трошкови коришћења ICT, траже стално анализирање како би се изабрала најрационалнија решења будућег концепта развоја ICT.

4.4. Организација, запослени и развој подручних одељења Завода

Добра организација рада је један од кључних елемената рационалног и ефикасног пословања. Она се дефинише правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, који мора да прати динамичне промене у организацији и раду.

Запослени морају имати добре услове за рад, а то подразумева техничку опремљеност и могућност сталног стручног усавршавања. Уведено је стално праћење и оцењивање рада запослених са циљем подстицања на боље резултате рада и стварање услова за правилно одлучивање о напредовању и стручном усавршавању.

У процесу развоја званичне статистике важну улогу имају и подручна одељења Завода. Наиме, највећи број статистичких истраживања спроводи се на терену преко подручних одељења, тако да она имају велики значај у статистичком систему. Директан контакт са извештајним јединицама и извором података је велика предност у добијању што квалитетнијих и правовремених података. Побољшање постојећих и увођење нових начина прикупљања података (телефон, Web и др), као и боља организација рада на терену допринеће и побољшању квалитета читавог статистичког система. Предуслов за то је и побољшање техничке опремљености подручних одељења, као и могућност сталног стручног усавршавања.

4.5. Међународна сарадња

Веома је важно да Завод и овлашћени органи развијају међународну сарадњу и да активно учествују у њој. Завод, као носилац званичне статистике, активно ће учествовати у раду радних група и у другим активностима при EUROSTAT-у, у оквиру хармонизације са међународним стандардима и праксом.

Користиће се планирани програми међународне помоћи Републици Србији дефинисани Националним планом за интеграцију у Европску унију (НПИ) и Инструментима за предприступну помоћ Европске уније у оквиру IPA пројекта.

Ови програми обезбедиће знатно брже усвајање нових методолошких решења и стандарда, што ће омогућити активно учешће у развоју статистичког система ЕУ и упоредивост статистичких података наше земље са статистичким подацима земаља чланица ЕУ и земаља кандидата за пријем у ЕУ.

5. Садашње стање и приоритети развоја

5.1. Циљеви развоја

Значајан развој званичне статистике у правцу хармонизације и стабилизације са стандардима и праксом ЕУ почео је 2002. године и заснивао се на Мастер плану развоја српске статистике из 2002. године и Стратегији развоја званичне статистике из 2006. године. Већи део циљева из наведених докумената реализован је, тако да се приступило дефинисању нових, конкретних циљева и активности.

Реализација промена била је омогућена и увођењем новог система организације и планирања рада, применом пројектне организације и тимског рада, као и увођењем контроле квалитета рада, односно података.

Циљеви развоја у наредном периоду су следећи:

- да се убрза темпо и одржи смер развоја званичне статистике у правцу хармонизације методологија, стандарда и добре статистичке праксе са земљама ЕУ;

- да се прошири основа за добијање најзначајнијих статистичких показатеља;

- да се повећа упоредивост података званичне статистике Републике Србије са статистичким подацима других европских земаља.

Предложени преглед очекиваних резултата званичне статистике у периоду од 2009. до 2012. године садржи планиране развојне активности по статистичким областима са дефинисаним периодима у којима се оне спроводе.

5.2. Општи концепт промена и планиране промене приказане по статистичким областима

5.2.1. Општи концепт промена

Основни циљ промена јесте хармонизација са системом званичне статистике ЕУ и преузимање утврђених стандарда и добре праксе. Начин остваривања циља је комплексан, па ће и промене које треба извршити бити разноврсне и сложене.

5.2.1.1. Статистички показатељи

Статистички показатељи су циљни производ статистике и основ за упоређивање са статистикама других земаља.

Полазна основа за дефинисање статистичких показатеља је Извештај о степену усаглашености наше статистике са европским стандардима (SMIS), програм ЕУРОСТАТ-а (COMPENDIUM) и Национални програм за интеграцију у Европску унију, како би се до краја планираног периода извршила хармонизација нашег статистичког система са стандардима и захтевима Европске уније.

Код постојећих статистичких показатеља примениће се нова методолошка решења, а код нових преузеће се стандардна европска решења, уз обезбеђивање механизма за њихово формирање, и то било увођењем нових истраживања, било коришћењем постојећих истраживања и разних административних извора.

5.2.1.2. Статистичка истраживања

Статистичка истраживања су најчешће коришћени извор за добијање статистичких показатеља. Потребно је извршити рационализацију постојеће структуре и начина спровођења статистичких истраживања спајањем два или више истраживања у једно или, када је реч о прикупљању података, преласком с пуног обухвата на систем узорка, уз коришћење успешне праксе земаља ЕУ.

Очекује се пораст броја истраживања са већим коришћењем метода узорка, односно мањим бројем извештајних јединица и јединица посматрања. С обзиром на очекивани пораст одбијања давања података, неопходно је интензивирати директни контакт са извештајним јединицама, као и унапредити метод интервјуисања, односно појачати инструктажу анкетара. Такође, неопходно је појачати координацију између статистичара, узоркаша, информатичара и стручњака задужених за прикупљање података.

Постепено би требало унос података с основним контролама пребацити у подручна одељења, чиме би се „чишћење“ података максимално приближило месту њиховог настанка. Ово се нарочито односи на истраживања у којима се користе класични упитници или се подаци директно уносе у рачунар. Такође, статистички пословни регистар, као оквир за избор јединица посматрања, требало би да представља основу за спровођење статистичких истраживања на терену. Поред разних административних извора, веома је важно да се извештајне

јединице прате на терену и уочавају промене код њих приликом реализације статистичких истраживања.

Неопходно је веће ослањање званичне статистике на постојеће административне изворе података, ради растерећења давалаца података и повећања квалитета података. Завод, као најзначајнији одговорни произвођач званичне статистике, реализује највећи број статистичких индикатора наведених у прегледу датом уз стратегију, с тим да ће у обрачуна индикатора све више користити административне изворе података којима располаже Народна банка Србије, Министарство финансија, Министарство унутрашњих послова, Министарство рада и социјалне политике, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Републички завод за здравствено осигурање, Национална служба за запошљавање, Агенција за привредне регистре и др. Коришћење административних извора података посебно је значајно за обрачуна индикатора у области националних рачуна, структурних економских статистика, статистике запослености и зарада, статистичког пословног регистра и др. Врста и начин достављања и коришћења података биће дефинисани посебним протоколима о сарадњи између давалаца и корисника података у систему званичне статистике.

Остала унапређења статистичких истраживања везана су за модернизацију примењених информатичко-технолошких решења у прикупљању и обради података.

Сва статистичка истраживања наведена су у годишњем плану статистичких истраживања који Влада Републике Србије усваја сваке године у форми посебне уредбе.

5.2.1.3. Стандарди

У овом документу појам стандарда подразумева: стандардне дефиниције (појмови, класификације и номенклатуре) и стандардне процедуре за обрачуна статистичких показатеља. Коришћењем стандардних дефиниција и класификација, као и поступака за добијање сложенијих статистичких показатеља, ствара се основа за потпуну упоредивост података националне статистике с подацима земаља ЕУ и за њихову релевантност и валидност са становишта правних прописа и методолошких правила и препорука ЕУ. Ово је од великог значаја у процесу реализације Споразума о стабилизацији и придруживању ЕУ.

Следећи праксу земаља ЕУ, званична статистика ће посветити велику пажњу терминолошком усаглашавању и методолошком уједначавању дефиниција и појмова. Обезбедиће се обострано коришћење и међусобно упоређивање статистичких показатеља наше званичне статистике и статистика земаља ЕУ.

У нашем статистичком и информационом систему у примени је Класификација делатности, тј. национална верзија изведена из међународне класификације (NACE Rev.1), која је развијена на петомесном нивоу.

Покренут је пројекат ревизије Класификације делатности и увођење нове класификације делатности усклађене са међународном класификацијом (NACE Rev.2). Урађене су табеле кореспонденције између ових класификација; након консултација са најзначајнијим корисницима донета је одлука да се нова Класификација делатности не развија на петомесном нивоу; спроведена су терминолошка усклађивања на бази међународних препорука и преведен је текст описа делатности. Предстоји, по доношењу одговарајућег закона, њена примена у пракси. С обзиром на значајне институционалне промене у окружењу, за

статистички систем је од виталног значаја да и остале јавне матичне евиденције у Републици Србији које служе као извор података за статистичка истраживања, у најкраћем року, уграде нову Класификацију делатности у своје базе података.

Прилагођавање међународним стандардима подразумева и даљу хармонизацију у области класификације производа. Номенклатуру индустријских производа треба ускладити са новом Класификацијом производа по делатностима ЕУ (CРА 2008). Осим тога, у статистици индустрије у годишњој периодици се врши ажурирање на бази Евростатове Prodcom листе.

Класификација врста грађевина урађена је на основу одговарајуће Класификације грађевина Европске уније, односно преузета је структура и садржај свих нивоа те класификације, али су неки најнижи нивои (класе) додатно рашчлањени због потреба наших статистичких истраживања и лакшег усаглашавања са дотадашњом Номенклатуром грађевинских објеката и радова. С обзиром да је у току усвајање нове верзије Централне класификације производа УН (CPC Ver. 2) и да је Класификација врста грађевина повезана с класификацијом CPC биће неопходно ускладити садашњу класификацију грађевинарства са измењеним међународним стандардом у овој области.

Класификација личне потрошње према намени (COICOP) се користи за приказивање података о личној потрошњи.

Национални рачуни користе Класификацију институционалних сектора. Све класификације које се користе у националним рачунима су усаглашене са Европским системом рачуна (ESA 95).

Међународна организација рада израдила је нову верзију класификације занимања ISCO-2008. У току је израда националног система класификације занимања који ће у потпуности бити хармонизован са стандардом ISCO-2008 и који треба да се усвоји до пописа становништва, домаћинстава и станова 2011. године.

Постоји и низ других међународних статистичких класификација, пре свега из тзв. Међународне фамилије економских и социјалних класификација, које је неопходно или усвојити или већ усвојене ажурирати у складу са изменама референтних стандарда. Будући да је у току ревизија Система националних рачуна (SNA-ESA) очекују се измене у домену функционалних класификација и класификација трансакција што такође подразумева њихову имплементацију у званичну статистику.

На основу смерница претходне Стратегије и Мастер плана, уз максимално респектовање постојеће административне поделе територије Републике Србије и на бази принципа, критеријума и дефиниција EUROSTAT-а, урађен је предлог регионализације Републике Србије према Номенклатури просторних јединица (NUTS), која је у употреби у ЕУ. Остаје да надлежни органи усвоје предложени стандард, у том или у измењеном облику.

5.2.1.4. Статистички регистри

Статистички регистри, као део ширег система регистара који свака држава треба да има у основи свог функционисања, представљају емпиријски оквир и инструмент за постављање и реализацију различитих статистичких истраживања.

Статистички пословни регистар налази се у основи свих статистичких истраживања која се баве пословним субјектима. Европска унија је донела

законску регулативу којом се дефинишу основе и начин формирања статистичког пословног регистра и она је у целини примењена код нас.

Статистички пословни регистар постављен је у нас крајем 2005. године. Масовно се ажурира редовним преузимањем података из низа административних извора: Агенција за привредне регистре, Министарство финансија - Пореска управа, Народна банка Србије - Центар за бонитет, Министарство финансија - Управа царина, Министарство финансија - Управа за трезор и др. Планира се укључивање нових административних извора у циљу подизања квалитета базе података.

Развијен је систем ажурирања јединица регистра преко подручних одељења која су у оквиру различитих истраживања укључена у процес прикупљања података од извештајних јединица, тако што је уведено посебно софтверско решење да се на основу проверених података на терену ажурирају јединице регистра.

У наредном периоду планира се: увођење пољопривредних газдинстава у регистар; формирање почетног стања локалних јединица на бази расположивих података из административних извора и уз ангажовање подручних одељења; увођење посебног годишњег истраживања искључиво за потребе одржавања регистра; укључивање додатних административних извора у циљу подизања квалитета јединица и обележја регистра – из система Министарства финансија – Пореска управа, Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање и др; превођење јединица регистра са Класификације делатности на нову класификацију делатности; увођење у регистар класификације институционалних сектора према Систему националних рачуна; увођење нове статистичке јединице – група привредних друштава; обезбеђивање услова за примену координисаног узорка и др.

5.2.1.5. Статистичка обука

Потребно је интензивирати обуку и усавршавање кадрова, не само из области информатике, већ и из области статистичке анализе, временских серија, метода статистичких импутација и других метода од значаја за статистику. Планирану обуку требало би спровести и интерно, као и у оквиру сарадње са другим институцијама и у оквиру међународне сарадње. Такође, требало би наставити са коришћењем помоћи у знању путем семинара, обуке, летњих школа, као и помоћи у дизајну узорка специфичних истраживања (анкета о радној снази, струковне пословне статистике и др).

5.2.2. Демографско-социјалне статистике

Демографија и попис. – Званична статистика треба да спроведе попис становништва, домаћинстава и станова 2011. године, у складу са међународним препорукама, с тим да се претходно планира пробни попис 2009. године. Пописом ће се обезбедити следећи статистички индикатори: број и територијална дистрибуција укупног становништва и становништва по групацијама у оквиру одређених старосних граница, према демографским, миграционим, етничким, образовним, економским обележјима, као и подаци о лицима са инвалидитетом; број и територијална дистрибуција домаћинстава према типу, величини, основним демографским и економским карактеристикама чланова домаћинства, изворима прихода, поседовању пољопривредног газдинства, као и подаци о типу породице, броју деце у породици и основни демографски и економски подаци за мајку-жену,

односно оца-мужа. Такође, пописом се добијају и основни подаци о стамбеним јединицама. Најнижи територијални ниво исказивања ових података је ниво насеља.

Витална статистика. – У оквиру виталне статистике обезбедиће се апсолутни и релативни показатељи за рођене, умрле, закључене и разведене бракове, према демографским, етничким, образовним и економским обележјима. Такође, радиће се израчунавање општих стопа за све виталне догађаје и специфичних стопа фертилитета, морталитета, скраћених апроксимативних таблица морталитета, таблица фертилитета, процена укупног становништва према старости и полу и др, као и средњорочне пројекције становништва 2002-2032. година по петогодишњим старосним групама и полу, на бази података из последњег пописа становништва. Пратиће се унутрашње миграције, где се обезбеђују подаци о броју и територијалној дистрибуцији миграната према демографским, етничким и економским обележјима, с тим да у наредном периоду предстоји увођење истраживања о спољним миграцијама.

Тржиште рада. – Под тржиштем рада подразумевају се сви статистички подаци везани за запошљавање, као и подаци везани за запослене и незапослене, укључујући, као најзначајније, податке о зарадама и другим врстама примања. Ова област је уређена Законом о евиденцијама у области рада („Службени лист СРЈ“, број 46/96 и „Службени гласник РС“, број 101/2005), као и другим прописима којима се уређује област рада и запошљавања. У складу са наведеним прописа воде се евиденције из ове области, што омогућава Министарству рада и социјалне политике, као и Заводу, да велики број индикатора добијају на основу ових евиденција, као и путем пуног обухвата од правних лица и других организационих облика. Један број података, за које су извор домаћинства или физичка лица, морају се прикупљати путем репрезентативних узорака. Ови узорци треба да буду са редовном тромесечном динамиком и довољно велики да обезбеде податке до нивоа округа.

За потребе праћења статистике запослености и незапослености потребно је обезбедити нове статистичке показатеље о броју запослених по врсти радног односа (нпр. радни однос на неодређени или одређено време, радни однос са пуним или непуним радним временом и сл), врсти радног места, о престанцима радног односа, радним споровима, броју ангажованих у раду ван радног односа, повредама на раду и професионалним болестима, као и о слободним радним местима. Део ових података обезбедиће се кроз редовна истраживања, где су извештајне јединице правна лица и други организациони облици, кроз постојећу анкету о радној снази - АРС (која треба са полугодишње да пређе на кварталну периодичку, при чему треба повећати узорак да би се добили релевантни подаци на нивоу округа) и из евиденција Националне службе за запошљавање. С обзиром на интегрисање фондова пензијско-инвалидског осигурања, податке о запослености је потребно обезбедити из матичне евиденције осигураника пензијско-инвалидског осигурања, односно централног регистра обвезника доприноса за социјално осигурање након његовог устројавања, као најпоузданије базе података о запосленима.

Зараде и трошкови рада. – Прошириће се постојећи скуп показатеља ради што бољег увида у структуру и обим целокупних исплата за рад, као и структуру радног времена, односно његовог коришћења. Овде се мисли на исплате по основу врсте радног времена у смислу закона којим се уређује рад, исплате накнада које нису зараде, као и на обим одсуствовања са рада. Такође је

планирано да се подаци о зарадама, порезима и доприносима прате и из административних извора, као што су евиденције Министарства финансија – Пореска управа. Наставиће се са објављивањем података о броју запослених и просечних зарада на нивоу округа и општина, имајући у виду законске обавезе одређених исплата, а везаних за ове статистичке податке. У том циљу унапредиће се обим и начин прикупљања података од правних лица и других организационих облика, а у оквиру постојећег месечног истраживања о запосленима и зарадама. Планирано је спровођење истраживања о трошковима рада према стандардима ЕУ, у четворогодишњој динамици, којим би се обезбедили подаци о висини и структури директних трошкова рада по запосленом и по извршеним часовима рада.

Статистика образовања. – Пратиће се сви нивои редовног-формалног образовања, од обавезног припремног предшколског програма до високог, а обухвата се и научно звање доктора наука. Планирана је измена методолошких решења у области предшколског и високог образовања (прилагођавање Болоњској декларацији), увођење индикатора о осипању деце из система школовања, као и праћење законских решења о неформалном образовању које је у плану Министарства просвете.

Статистика здравља становништва. – Обезбедиће се подаци о организацији и раду здравствене службе, ресурсима здравственог система, оболевању, понашању у вези са здрављем становништва и стању животне средине.

Статистика науке и технологије. – Обезбедиће се основни индикатори о организацијама које се баве научноистраживачком делатношћу, с тим да предстоји спровођење истраживања о иновационој делатности.

Статистика културе. – Обезбедиће се подаци о уметничком стваралаштву и институцијама у области културе и јавног информисања, али без финансијских показатеља.

Статистика спорта. – Радиће се на конципирању методологије за увођење истраживања у области статистике спорта, у сарадњи са Министарством омладине и спорта, која би требало да обезбеде индикаторе о спортским достигнућима, институцијама и удружењима у области спорта, као и објектима за одржавање спортских манифестација.

Статистика социјалне заштите. – Обезбедиће се подаци о корисницима додатка на децу, корисницима, облицима, мерама и услугама социјалне заштите.

Статистика криминалитета. – Обезбедиће се индикатори о малолетним и пунолетним учиниоцима кривичних дела, одговорним и правним лицима учиниоцима привредних преступа и подаци о привредним споровима. У наредном периоду предстоји увођење виктимолошког истраживања.

Статистика стандарда становништва. – Анкета о потрошњи домаћинстава је усаглашена са међународним стандардима и препорукама ЕУРОСТАТ-а. Анкета се спроводи на узорку од око 4800 домаћинстава и обезбеђује основне индикаторе о приходима, расходима и потрошњи домаћинстава, као и о животном стандарду, а резултати се објављују квартално и годишње. Сprovedена је и посебна анкета о животном стандарду као вишетематско истраживање животног стандарда домаћинства које се заснива на међународно стандардизованој пракси у дизајнирању и спровођењу социјалних истраживања овог профила. Основни циљ истраживања јесте обезбеђивање поузданих и ажурних података о нивоу

животног стандарда у земљи и, у том контексту, о степену сиромаштва становништва, а нарочито појединих социјално угрожених категорија, као што су: интерно расељена и избегла лица, старе особе, особе са инвалидитетом, деца и др. Такође, један од кључних циљева ове анкете је био да се измери животни стандард интерно расељених лица у Републици Србији како на индивидуалном нивоу, тако и на нивоу домаћинства. Садржински концепт упитника омогућио је прикупљање информација о: структури породице и породичним односима, миграционим кретањима, стамбеним условима, учешћу у социјалним програмима, здрављу и коришћењу здравствених услуга, потрошњи, образовању, понашању на тржишту рада и о поседовању земљишта. Завод води ДевИнфо базу података која се користи за праћење реализације Миленијумских циљева развоја, Стратегије за смањење сиромаштва, Националног плана акције за децу у Републици Србији и Националне стратегије за младе. Осим вредности самих индикатора, база садржи и информације о временском периоду, географским областима, јединицама мере, субпопулацијама и изворима података. Врше се и обрачуни индикатора сиромаштва који се односе на мерења неједнакости, укључујући потрошачку корпу; израчунавање линије сиромаштва; индекса сиромаштва; децилну анализу и др. Такође, предстоји увођење истраживања о условима, приходима и квалитету живота становништва по методологији Европске уније.

Подаци родне статистике, односно подаци разврстани по полу обавезан су елеменат ове стратегије у свим областима демографско социјалне стратегије. Родно сензитивна статистика треба да обезбеди податке за континуирано извештавање у оквиру Конвенције за елиминацију свих облика дискриминације жена, као и достављање статистичких података по полу, узрасту и етничком пореклу када је то могуће у свим подручјима које ова конвенција покрива.

5.2.3. Национални рачуни и цене

У овој области обезбедиће се основни макроекономски агрегати као што су: бруто домаћи производ, обрачунат производном и расходном методом у сталним и текућим ценама, бруто (нето) додата вредност, бруто (нето) пословни вишак, бруто (нето) национални доходак, бруто штедња, издаци за финалну потрошњу, издаци за личну потрошњу, издаци за личну потрошњу сектора домаћинства, издаци за личну потрошњу сектора државе, издаци за колективну потрошњу, бруто инвестиције у основне фондове, промене у залихима, салдо извоза и увоза роба и услуга.

У области националних рачуна и у претходном периоду постигнути су значајни резултати.

Тако су годишњи макроекономски подаци расположиви од 1997. године. Бруто домаћи производ обрачунат је производном методом за ниво сектора и области Класификације делатности. Израђен је и скуп рачуна за државу као целину и све институционалне секторе (нефинансијски, финансијски, домаћинства, држава и непрофитне организације које пружају услуге домаћинствима). Обрачун бруто домаћег производа производном методом расположив је и у сталним ценама 2002. године. Обрачуни су изведени према Класификацији делатности, за ниво сектора и области.

Упоредо са обрачунима за 2004. годину извршена је и ревизија свих до тада публикованих података у области националних рачуна. Две најзначајније промене извршене су у сектору државе и у сектору домаћинства. Аутпут, бруто додата вредност и финална потрошња државе обрачунати су по расходном методу

уместо по раније коришћеном методу наплаћених пореских прихода, при чему су укључени и издаци за одбрану. Лична потрошња домаћинстава обрачуната је на директан начин. Вредност импутиране ренте обрачуната је применом трошковне методе.

Почетком 2008. године завршена је друга фаза регионалног пројекта земаља Западног Балкана о необухваћеној економији. Као резултат рада на овом пројекту располаже се подацима о необухваћеном делу бруто домаћег производа за 2003, 2004. и 2005. годину, обрачунаном по производном и расходном методу и усклађеном са табеларним приступом Еуростата. Обрачун необухваћеног дела бруто домаћег производа обухвата и податке о илегалним активностима (проституција и дрога).

Резултати кварталног обрачуна бруто домаћег производа, у сталним ценама 2002. године, расположиви су од првог квартала 1999. године. Обрачун је изведен по производном методу, за ниво области и сектора Класификације делатности.

Методолошки оквир за израду основних макроекономских агрегата и националних рачуна чине Систем националних рачуна 1993 (SNA93), Европски систем рачуна 1995 (ESA95), методологије и препоруке Еуростата за обрачуна кварталних националних рачуна и сталних цена и методологија Међународног монетарног фонда за кварталне обрачуна, као и друге методологије и препоруке међународних организација које су усаглашене са Европским системом рачуна 1995.

У области статистике цена систем малопродајних цена који је обухватао Индекс цена на мало и Индекс трошкова живота, проширен је Индексом потрошачких цена (CPI). Методологија обрачуна овог индекса заснована је у великој мери на препорукама за обрачун хармонизованог индекса потрошачких цена Европске уније.

У наредном периоду, поред обезбеђивања претходно наведених података и обрачуна, радиће се на: ревизији годишњих податка бруто домаћег производа; увођењу сектора иностранства у систем рачуна; обрачуну бруто домаћег производа на регионалном нивоу; кварталном обрачуну бруто домаћег производа по расходном методу у текућим ценама; паритетима куповне моћи; изради финансијских рачуна; проширивању листе производа и обрачуну хармонизованог индекса цена у складу са регулативом Европске уније; табелама набавке-коришћења и инпут-аутпута које приказују међусобну повезаност делатности целокупне економије и др.

5.2.4. Пословне статистике

Хармонизација статистичког система са стандардима и препорукама ЕУ приоритетно захтева промене у економским статистикама. Према искуству земаља чланица, 95% методологија за ову област је директно одређено ЕУ регулативама, директивама и препорукама. Израда Националних рачуна са имплементацијом ESA 95 захтева побољшање извора података, односно редефинисање и проширење низа индикатора који припадају пословним статистикама, нарочито структурним пословним статистикама.

У оквиру структурних пословних статистика предвиђено је проширење скупа индикатора за све секторе Класификације делатности, с тим да се, углавном, ради о вишегодишњим показатељима. Такође је значајно повећање

броја индикатора за област услуга која има посебан значај за развој економије и решавање проблема незапослености.

Планира се пуна хармонизација и краткорочних индикатора (34) са регулативом ЕУ што ће захтевати промене код постојећих и увођење нових, посебно у области услуга. Индикатори који постоје на националном нивоу и нису обухваћени ESS биће ревидирани у обиму и периодици. Значајан посао у области краткорочних индикатора везан је за увођење нове класификације делатности, других економских класификација као и нове базне године 2005, што ће захтевати измену пондерационих система и обрачун серија уназад, од 2000. године.

Праћење индустријске производње по производима на годишњем нивоу, у следећем периоду обухвата увођење нове класификације производа (Prodcom), као и проширење обухвата.

У области статистике енергетике планиран је завршетак активности на увођењу енергетских биланса, укупно и по енергентима у складу са билансним шемом ЕУ до 2011. године. Такође је планирано и увођење месечних и кварталних индикатора до 2012. године.

У области саобраћаја планирано је проширење обухвата превоза робе у унутрашњем друмском саобраћају (саобраћај за сопствене потребе), увођење сета индикатора везаних за мобилност путника као и усклађивање методологија са ЕУ методологијама у другим врстама саобраћаја.

За статистику информационог друштва планира се увођење нових индикатора у складу са плановима у ESS.

У области статистике туризма планирано је усаглашавање индикатора о капацитетима и туристичкој тражњи са стандардима ЕУ.

Статистика спољне трговине робом садржи детаљне податке разврстане по земљама партнерима, по робама према Комбинованој номенклатури царинске тарифе и Стандардној међународној трговинској класификацији, по врстама транспорта, по преференцијалним стопама у случају увоза робе и по привредним друштвима и њиховим трговинским карактеристикама. Спровode се и комплексни статистички обрачуни увозно-извозних индекса јединичних вредности, физичког обима и односа размене.

У наредном периоду треба да се реализују следеће активности: увођење нове класификације делатности у SBS и најважније STS, као и нове базне године (2005) у STS; обрачун SBS годишњих и вишегодишњих индикатора за привредна друштва, као и приоритетних индикатора за пословне услуге; израда националне Prodcom листе и њена примена у годишњем истраживању индустрије; израда годишњих енергетских биланса нафте и деривата нафте, гаса и геотермалне енергије; потпуна хармонизација превоза робе у друмском и ваздушном саобраћају са регулативом ЕУ ; годишње усаглашавање са променама у Комбинованој номенклатури; увођење четврте ревизије СМТК; увођење новог индикатора трговина по карактеристикама привредних друштава; увођење новог индикатора FOB/FOB трговински биланс због усклађивања статистике робне трговине са статистиком платног биланса и статистиком националних рачуна и др.

Такође, реализоваће се и следеће активности: SBS-увођење индикатора за локалне јединице према NUTS класификацији, подела промета по категоријама

CPA класификације (за дистрибутивне трговине), као и индикатора за јединице врсте делатности (за делатности индустрије и грађевинарства); STS-обрачун временских серија усађених са новом класификацијом делатности и новим пондерима за 2005. годину; STS-увођење индикатора нових наруџби у индустрији и трошкова у грађевинарству; израда годишњих енергетских биланса соларне енергије, енергије ветра и биогорива, као и укупног енергетског биланса; месечно и квартално приказивање података о производњи, увозу и извозу енергије и енергената; попис смештајних капацитета у туризму; увођење нове ревизије Номенклатуре спољне трговине НССТ Рев. 4; увођење индикатора по трговинским карактеристикама привредних друштава и CPA класификацији; прављење одговарајуће инфраструктуре за увођење општег система привредних друштава трговине у складу са УН препорукама, који би заменио специјални систем трговине који се сада користи и др.

5.2.5. Монетарна статистика и статистика платног биланса

Народна банка Србије је надлежна за прикупљање, обраду и анализу података монетарне статистике и израду платног биланса у Републици Србији. Монетарна статистика обухвата билансе Народне банке Србије и осталих депозитних институција и консолидовани биланс укупног банкарског сектора. Поред тога, прате се и поједини финансијски индикатори (каматне стопе банака на депозите и пласмане, каматне стопе на хартије од вредности и на државне обвезнице). У наредном периоду треба да се успостави институционална подела надлежности између одговорних произвођача званичне статистике у области финансијске статистике у погледу прикупљања, обраде и дистрибуције статистичких података. Такође, одговорни произвођачи званичне статистике треба да развију систем праћења директних страних инвестиција, као и статистичко праћење текућег и капиталног прилива девизних средстава.

5.2.6. Пољопривреда и шумарство

У области статистике пољопривреде врши се прикупљање и обрада података о површинама земљишта, према начину коришћења, засејаним површинама и врстама усева, као и површинама осталих засада, угара и необрађених ораница. Подаци о пољопривредној структури су углавном расположиви из пописа становништва, станова и домаћинстава 2002. године. Започете су припреме за спровођење пописа пољопривреде 2011. године, којим ће се обезбедити подаци о пољопривредном земљишту према начину коришћења, воћњацима и виноградима, типологији пољопривредних газдинстава, као и о пољопривредним машинама и радној снази на пољопривредним газдинствима. Ради се и на изради економских рачуна у пољопривреди, као и на прилагођавању методологије израчунавања индекса цена пољопривредних инпута и аутпута.

Редовним годишњим истраживањима биљне производње прикупљају се подаци о засејаним површинама у јесењој и пролећној сетви, пожнетим површинама и приносима поврћа, воћа и грожђа. Подаци за профитне институционалне јединице прикупљају се годишњим извештајима из књиговодствених и других евиденција у потпуном обухвату, док подаци за приватна пољопривредна газдинства представљају процене засноване на подацима катастра. Подаци о производњи грожђа сакупљају се три пута годишње, а подаци о производњи воћа пет пута у току године (процене и коначни подаци) по општинама и врстама воћа. Такође, израђују се и биланси вина и хране.

Подаци о броју стоке – по врстама и броју живине, као и подаци о сточној производњи добијају се спровођењем годишње анкете о броју стоке за приватна газдинства и редовним годишњим истраживањима о сточарству за привредна друштва и задруге. На основу добијених података у овом истраживању, као и на основу података о клању стоке у кланицама, врши се обрачун прираста стоке у живој маси и производња меса на годишњем нивоу. У сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за ветерину, спроводи се пробно истраживање о месечном клању стоке и живине у кланицама.

Истраживање о површинама под шумама спроводи се на сваке три године, док се истраживања о подизању, гајењу и искоришћавању шума, штетама у шумама и истраживање о путевима, средствима за транспорт и механизацији, спроводе једном годишње. Истраживање о производњи и продаји шумских сортимената се ради у месечној периодици, док се истраживање о ловству спроводи сваке године.

У наредном периоду, у овој области, радиће се на: пробној изради рачуна пољопривреде; хармонизацији методологије за обрачуне индекса цена пољопривредних производа са стандардима Европске уније; припремама и спровођењу пописа пољопривреде 2011. године; хармонизацији статистике млека кроз увођење месечног истраживања о количинама и квалитету крављег млека и добијених млечних производа; хармонизацији дела статистике живинарства која се односи на структуру (капацитет инкубатора), према врсти и намени живине на годишњем нивоу и др, као и на хармонизацији годишњих истраживања шумарства.

5.2.7. Статистика која обухвата више подручја

Статистика одрживог развоја треба да се развије у наредном периоду у сарадњи са другим одговорним произвођачима званичне статистике. Ради се о индикаторима одрживог развоја који се односе на: економски развој; сиромаштво и друштвено искључивање –изолованост (друштвена маргина); старење друштва; здравље становништва; заштиту ваздуха; производњу и потрошњу енергије и управљање отпадом; коришћење земљишта; заштиту вода; биодиверзитет, односно екосистеми и заштићене области; саобраћај и др.

У области статистике животне средине обезбеђују се подаци од значаја за приказивање стања животне средине у области вода, отпада и загађења ваздуха. У области вода, у годишњој периодици, прикупљају се подаци о захватању и начину коришћења подземних, изворских и површинских вода, врсти пречишћавања и испуштању отпадних вода према месту настанка и испуштања. Подаци се односе на количине вода које се користе из сопственог водозавода (индустрија и пољопривреда - наводњавање) и из јавних водовода (домаћинства, привредна друштва и установе), као и на количине испуштених отпадних вода (из индустрије и канализационих система). Технички подаци о системима за наводњавање и подаци о насталим штетама од утицаја вода прикупљају се у трогодишњој периодици. Сprovedено је и пилот истраживање о комуналном отпаду. У области загађења ваздуха, подаци о потрошњи фосилних горива прикупљају се у више годишњих истраживања и припремају према Конвенцији о прекограничном загађењу ваздуха на великим даљинама (CLRTAP) за израчунавање емисија SO₂ и NO_x за које је задужен Републички хидрометеоролошки завод. У наредном периоду прикупљаће се подаци о изворима и количинама свих врста отпада, изворима и количинама емитованих загађујућих материја у воду и ваздух,

потрошњи опасних хемикалија у индустрији и трошковима за заштиту животне средине. Поред ових, као посебни регистри водиће се регистри ПОПС хемикалија, регистар гасова стаклене баште, регистри извора тешких метала – олова, кадмијума и живе у складу са националним и међународним потребама. За прикупљање ових података, као примарни одговорни званични произвођач података, надлежно је Министарство животне средине и просторног планирања – Агенција за заштиту животне средине.

У области статистике здравља становништва обезбеђују се подаци који се односе на здравствене установе – број, врста и организација, врста и број пружених здравствених услуга, кадар, опрема, утврђена обољења, стања и повреде, стање животне средине (ваздух, вода, земљиште), здравствену исправност намирница и предмета опште употребе, здравствену исправност воде за пиће и понашање у вези са здрављем (пушење, употреба алкохола и психоактивних супстанци, исхрана и др).

Званичној статистици предстоји развој регионалних статистика који је у зависности од увођења Стандардне номенклатуре просторних јединица за статистику и њеног усклађивања са номенклатуром NUTS. У том смислу, у наредном периоду, планира се обезбеђивање индикатора на регионалном нивоу и то: регионални рачуни; регионална статистика тржишта рада (просечне зараде и број запослених по општинама); регионална статистика пољопривреде (коришћење земљишта, структура пољопривредних газдинстава, рачуни и цене у пољопривреди, производња усева, сточарска производња, агроиндустријска производња и др); регионална пословна статистика (индикатори за локалне јединице-број локалних јединица, зараде, инвестиције у материјална добра и број запослених); статистика енергетике (структурни показатељи о производњи и потрошњи енергената); статистика саобраћаја (густина путева, број регистрованих аутомобила и др); статистика регионалне животне средине (количине захваћених, коришћених и испуштених вода; коришћење свежих вода и пречишћавање отпадних вода; стварање, обрада и одлагање комуналног и опасног отпада и др); статистика науке и технологије (подаци о правним лицима која се баве истраживањем и развојем); статистика туризма на регионалном нивоу (подаци о смештајним капацитетима и о доласцима и ноћењима домаћих и страних туриста по врстама туристичких места и туристичким местима); статистика здравства (регионално праћење података о организацији и раду здравствене службе, ресурсима здравственог система, оболевању и понашању у вези са здрављем становништва и стању животне средине и др); статистика образовања (подаци о дечијим вртићима, основним и средњим школама, високошколским установама, наставном особљу, финансирању образовања и др) и регионална демографија и статистика миграција (подаци о живорођеним, умрлим и миграцијама становништва на нивоу општина и насеља).

Регистар просторних јединица треба да обезбеди следеће индикаторе: положај, подручје, границе и подаци о матичним бројевима и називима управних округа, јединицама локалне самоуправе, насељених места, месних заједница, катастарских општина, статистичких и пописних кругова, улица и тргова, зграда с припадајућим кућним бројевима – подаци у надлежности катастарске општине; графички подаци о просторним јединицама до нивоа статистичког круга у дигиталном облику и алфанумерички подаци о просторним јединицама до нивоа кућног броја.

5.3. Пратеће активности

У пратеће активности сврставају се све оне, које директно или индиректно потпомажу рад на формирању и истраживању статистичких показатеља као основног циља статистичких активности. Квалитетан развој статистике није могућ без развоја пратећих активности, па им се мора пружити одговарајућа пажња, поготово што оне не подлежу, у већој мери, уједначавању са правилима ЕУ. Сходно томе, представници ЕУ, односно ЕУРОСТАТ-а, недовољно их укључују у своје програме стручне помоћи.

5.3.1. Дисеминација података

Дисеминациона политика оријентисана је на кориснички приступ. Развој дисеминације података, који се састоји од публикувања података, развоја односа с јавношћу, маркетинга, развоја веб сајта и других облика стављања података на располагање корисницима, неопходан је у функционисању модерне статистике.

У наредном периоду, потребно је развити дисеминационе базе података, публикување све више пребацивати на електронско, и то двојезично (српски и енглески језик), и стално проширивати садржај и доступност садржаја са веб сајта. Корисник мора имати потпуну информацију о изворима података и информацијама које се нуде, као и начинима њиховог коришћења.

Континуирано треба да се повећава број корисника. Публикације се објављују у штампаној и електронској форми и редовно постављају на веб сајт, у pdf формату.

У наредном периоду треба спровести следеће активности: даљи развој веб сајта у смислу обогаћивања садржаја, са посебним акцентом на дисеминационе базе података и метаподатке; увођење нових функција и могућности претраживања сајта; стварање архиве (по могућству база) објављених публикација у pdf и Excel формату која ће бити доступна и преко веб сајта; израда приручника са публицистичким и графичким стандардима и процедурама за припрему штампе (у папирној и електронској форми) и за објављивање података на веб сајту; бољи дизајн веб сајта и веће могућности за графичко приказивање података по територији и др.

5.3.2. Информационо комуникациона технологија

Коришћење рачунарске опреме и технологије има дугу традицију у статистичком систему. Модерна статистика је незамислива без широке употребе рачунарске опреме.

Основни правац развоја треба да буде у складу с концептом E-Government-а, с тим да се посебна пажња поклања развоју база података и одговарајућих метабаза, као и њиховом осавремењивању, ради омогућавања једноставног и свеобухватног приступа корисника подацима. Такође, потребно је развити савремена апликативна решења за аутоматизован начин контроле и кориговања података (data editing) код истраживања базираних на узорку и обезбеђивање врхунског софтвера за анализе података, који ће омогућити бржи и квалитетнији рад на статистичкој анализи података.

Обрада података у Заводу обавља се на две рачунарске платформе (IBM Mainframe и PC платформи). У оквиру пројекта међународне помоћи треба да се уради студија изводљивости о евентуалној промени платформе, што ће се одразити и на стратегију даљег развоја информационо комуникационе

технологије. Код развоја софтвера на персоналним рачунарима тренутно не постоје до краја дефинисани и усвојени стандарди и правила што отежава одржавање апликација и коришћење и размену података између различитих истраживања. Потребно је наставити рад на генерисању програмских решења и пројектне документације, како би се омогућио брз, једнообразан и ефикасан приступ корисника израђеним програмским решењима и квалитетна администрација база података. У току је израда стандарда и програма који би координисали и управљали електронском обрадом података смештених на РС платформи (SQL Server) и на IBM Mainframe-у (DB2). У наредном периоду предстоје и активности на: изради генератора софтверских решења за статистичка истраживања (форме, критеријуми контроле, софтвер за администрацију и др); дефинисање стандардних поступака преузимања података из одређених административних извора; разматрање и дефинисање унапређења у више праваца као што су електронски упитници и интернет технологија, разматрање исплативости увођења OCR опреме за унос података са упитника и децентрализација уноса података на подручна одељења; успостављање стандарда у размени података у складу са препорученим стандардима Међународне иницијативе за развој и примену ефикаснијих начина за размену статистичких података и метаподатака (SDMX иницијатива), и др.

Такође, велики значај за даљи развој званичне статистике има и реализација пројекта транслације адресе у адресни код у Републици Србији, где ће се базе података адресног кода употпунити подацима званичне статистике.

5.3.3. Сарадња са даваоцима података

Упркос томе што представљају основни извор података неопходних за функционисање званичног статистичког система, код даваоца података све више се јављају одређени проблеми који се манифестују кроз одбијање давања података; кашњење у давању података и давање неквалитетних, односно нетачних података.

Неповерење у званичну статистику и њену заштиту тајности индивидуалних података, трошење много времена на попуњавање упитника и достављање података највише утичу на нарушавање дисциплине давалаца података. Иначе, ово су општепознати проблеми и у званичним статистикама других земаља, мада постоји низ механизма за унапређење сарадње с даваоцима података. Један од њих јесте поједностављивање упитника и начина давања података, као и смањивање траженог броја података, а други се састоји у задовољењу потреба давалаца података за неким одређеним статистичким подацима.

Неопходни су: успостављање добрих односа с даваоцима података, стицање њиховог поверења осмишљеним наступом у јавности и стриктно чување индивидуалних података. Потребно је, такође, обилазити даваоце података и пружати им могућност да изразе своје мишљење и ставове, као и предлоге за рационализацију фазе прикупљања података, уз развој телефонски и компјутерски подржаних попуњавања и слања упитника. Активно укључивање представника давалаца података у фази дефинисања упитника и обавезно спровођење пробног (пилот) истраживања смањило би отпор и неповерење извештајних јединица према званичној статистици.

5.3.4. Аналитичко-развојни рад

Процес стабилизације и придруживања наше земље Европској унији пред званичну статистику поставља задатке прилагођавања стандардима који важе у оквиру европског статистичког система, и то не само у погледу прихватања дефиниција, класификација и номенклатура, већ и у осталим методолошким нормама, као што су стандардизација поступака, уједначавање нивоа обраде података намењених размени, праћење и мерење квалитета, модели извештавања и остале норме. Све ће то, подижући поузданост, релевантност, тачност и остале димензије квалитета статистичке производње, обезбедити и мултилатералну упоредивост података.

Анализа временских серија представља важан елемент у процесу припрема материјала за доношење одлука у оквиру економске, социјалне и популационе политике. Рад на временским серијама укључује њихово редовно превођење на ревидиране класификације делатности, као и усклађивање с територијалним променама на разним нивоима.

Десезонизација временских серија је важан део прилагођавања података променама у времену.

Анализа макроекономских података је нова активност у развоју, која треба да употпуни податке и информације који се припремају ради доношења важних одлука, посебно у органима државне управе.

Неопходан је развој input-output табела као незаобилазног инструмента у анализи економских кретања и основе за макроекономска планирања. Поред тога, у сарадњи са надлежним органима државне управе, радиће се на развоју сателитских рачуна, посебно у области туризма и здравства.

Обезбеђење неопходне софтверске подршке (првенствено SAS пакета за РС), нарочито када је реч о пословима узорка - почев од дизајнирања и избора, до обраде и анализе резултата, значило би веома много за динамичан будући развој аналитичког рада. Набавка програмског пакета којим би се омогућио квалитетан аналитички рад један је од приоритетних корака у развојном раду. Унапређење on-line добијања података треба да допринесе већем квалитету статистичке производње, односно подизању брзине добијања података, њиховој релевантности и тачности и др.

Планирани систематски развој аналитичког рада, уз подизање квалитета података, побољшаће општу слику и углед у јавности званичне статистике.

5.3.5. Међународна сарадња

Међународна сарадња је основ за увођење, примену и развој међународних стандарда, јер се систем званичне статистике, поред осталог, мења и као резултат глобализације и новонасталих међународних захтева.

У међународној статистичкој сарадњи учествују сви одговорни произвођачи званичне статистике. Ово се посебно односи на обухват нових стандарда како би се обезбедила међународна упоредивост и унапредила глобална статистика. У ту сврху, посебна пажња посветиће се статистичкој сарадњи са Европском унијом, Уједињеним нацијама, Међународним монетарним фондом, Светском банком, Организацијом за економску сарадњу и развој (OECD) и др. У оквиру билатералне међународне сарадње одговорни произвођачи званичне

статистике ће сарађивати са националним статистичким институцијама других земаља као и са земљама из региона.

Како је Националним планом за интеграцију у ЕУ (НПИ) предвиђено убрзано усаглашавање са законодавством ЕУ, то је потпуно приближавање Европском статистичком систему (ESS) приоритет у наредном периоду. Стварање институционалног окружења, дефинисање статистичких процеса и статистичког аутопута, у првом реду треба да се одрази на ефикасност, квалитет, поузданост и управљање системом званичне статистике.

Статистички систем ће радити на потпуном поштовању и примени Основних принципа званичне статистике, које су донеле Уједињене нације, и Кодекса статистичке праксе и других правних тековина ЕУ.

У оквиру прихватања међународних стандарда, радиће се на убрзаном прихватању Система дисеминације општих података (GDDS) ММФ-а, као и, одмах потом, прихватању Стандарда за дисеминацију посебних података (SDDS).

Искуства из међународне сарадње треба да омогуће званичној статистици да на бољи начин удовољи потребама корисника у земљи (како државној управи, тако и приватном сектору) и међународној заједници.

6. Услови за реализацију стратегије

Протеклих година, у складу са мастер планом из 2002. године и Стратегијом развоја званичне статистике Републике Србије из 2006. године, покренут је низ промена ради хармонизације основних показатеља, пре свега, у области националних рачуна и економских статистика. Промене се, за сада, спроводе ефикасно, с тим да у наредном периоду треба спровести потпуну хармонизацију националних рачуна и економских статистика, као и да се изврши хармонизација у области цена, зарада и запослености. Поред тога, предвиђене су развојне активности у статистици пољопривреде, статистици заштите животне средине, статистици одрживог развоја, регионалним статистикама и др, а посебно су важне припреме за две статистичке акције од капиталног значаја: попис пољопривреде и попис становништва, домаћинства и станова.

Развој званичне статистике у наредном периоду захтева обезбеђење потребних средстава и кадрова, као предуслова за производњу квалитетних, ажурних и свеобухватних података и показатеља.

Влада и надлежни органи државне управе створиће одговарајући институционални оквир за промене у статистици и адекватно мерење социоекономских појава. То подразумева да законодавном активношћу и активном политиком треба извршити промене у складу са регулативом и праксом у Европској унији, како би и званична статистика Србије могла да се хармонизује са статистичким системом ЕУ.

Такође, неопходно је пружање јавне подршке статистици у односу на даваоце података, како пропагандом, тако и кроз законодавно уређивање судске заштите. Ово јесте непопуларан чин, али се примењује и у свим земљама ЕУ.

У преговорима о стабилизацији и придруживању ЕУ појављиваће се све више захтева за различитим статистичким показатељима, тако да званична статистика мора бити спремна да реализује све те захтеве, јер је она, у очима међународних организација и јавности, једина компетентна и меродавна да даје објективне статистичке информације о друштвено-економским кретањима у

Републици Србији. Међутим, да би званична статистика испунила ову улогу, нужно је да располаже и примењује савремене методологије и прикладне механизме за примену истих, а које признају и прихватају ЕУРОСТ, ММФ, ОЕСД и друге релевантне међународне организације и институције.

Наведене активности и задаци су обимни, с тим да реализација истих мора да се изврши далеко бржим темпом него што је то био случај са земљама у окружењу, јер се у старту касни неколико година у односу на њих.

Потребно је обезбедити погодан амбијент за планиране промене, што значи улагање у материјалне и кадровске ресурсе и предузимање законодавних активности у циљу стварања одговарајућих законских оквира.

7. Завршни део

Ова стратегија садржи Преглед очекиваних резултата званичне статистике у периоду од 2009. до 2012. године, Прилог 1 (Основни принципи званичне статистике), Прилог 2 (Кодекс праксе Европске статистике) и Прилог 3 (Преглед скраћеница у тексту), који су одштампани уз њу и чине њен саставни део.

Ову стратегију објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број: 050-213/2009

У Београду, 22. јануара 2009. године

В Л А Д А

Тачност преписа оверава
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Тамара Стојчевић

ПРВИ ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ –
ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА ВЛАДЕ

Ивица Дачић, с.р.

ПРЕГЛЕД
ОЧЕКИВАНИХ РЕЗУЛТАТА ЗВАНИЧНЕ СТАТИСТИКЕ У ПЕРИОДУ ОД
2009. ДО 2012. ГОДИНЕ

ДЕМОГРАФИЈА И ДРУШТВЕНЕ СТАТИСТИКЕ

1. Становништво

СТАТИСТИЧКЕ ОБЛАСТИ	ОДГОВОРНИ ПРОИЗВОЂАЧ	СТАТИСТИЧКИ ПРОИЗВОДИ И ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ
1) Демографија и попис становништва домаћинства и станова	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Број и територијална дистрибуција становништва према демографским, миграционим, етничким, образовним и економским обележјима, као и подаци о лицима са инвалидитетом. Број и територијална дистрибуција домаћинства према типу, величини, основним демографским и економским карактеристикама чланова домаћинства, изворима прихода и поседовању пољопривредног газдинства, као и подаци о типу породице, броју деце у породици и основни демографски и економски подаци за мајку-жену, односно оца-мужа. Пописом ће се добити и основни подаци о стамбеним јединицама. Најнижи територијални ниво исказивања ових података је ниво насеља.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> десетогодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Припрема и спровођење пробног пописа 2009. године; усвајање законске регулативе за спровођење пописа; припрема свих пописних инструмената и спровођење пописа 2011. године; обрада и публикување резултата пописа и успостављање базе статистике насеља из пописне базе.</p>
2) Демографија и витална статистика (статистика рођених и умрлих, статистика закључених и разведених бракова и процене становништва)	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Апсолутни и релативни показатељи за рођене, умрле, закључене и разведене бракове, према демографским, етничким, образовним и економским обележјима. За умрла лица прикупљају се и подаци о узроку смрти, као и подаци о мајци умрлог одојчета.</p> <p>Израчунавање општих стопа за све виталне догађаје, као и специфичних стопа фертилитета, морталитета, нупцијалитета и диворцијалитета, скраћених апроксимативних таблица морталитета и таблица фертилитета. Процена укупног становништва према старости и полу.</p> <p>Најнижи територијални ниво исказивања података за рођене и умрле је ниво насеља, а за закључене и разведене бракове, као и за процењен број становника до нивоа општина.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Усклађивање рокова објављивања података са захтевима међународних статистичких институција, увођење нових индикатора (изгубљене године живота и сл), формирање база са мета подацима и израда процена становништва према брачном стању и старости.</p>

3) Пројекције становништва	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Израда средњорочних пројекција становништва по петогодишњим старосним групама и полу, а на бази података из последњег пописа становништва.</p> <p>Пројекције се раде на нивоу централне Србије и аутономних покрајина, у пет варијанти: ниска, средња, висока, варијанта константног фертилитета и константног морталитета и варијанта без миграција.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> десетогодишња, између два пописа становништва, домаћинства и станова.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Пројекције урбаног и руралог становништва по старости и полу и пројекције радне снаге, односно активног становништва Србије.</p>
4) Миграције и азили	Републички завод за статистику Административни извор података: Министарство унутрашњих послова	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Унутрашње миграције: број и територијална дистрибуција миграната према демографским, етничким и економским обележјима.</p> <p>Најнижи територијални ниво исказивања података је ниво насеља.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Спољне миграције: успостављање статистике спољних миграција од 2012. године, као редовног годишњег статистичког истраживања које ће се заснивати на резултатима пописа становништва, домаћинства и станова 2011. године, као и на основу база података добијених од Министарства унутрашњих послова.</p>

2. Тржиште рада

1) Запосленост и незапосленост - Анкета о радној снази	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Укупно становништво; становништво радног узраста према активности и полу, демографским и образовним карактеристикама, субјективном радном статусу, активностима у вези школовања или обуке и др; за запослена лица: карактеристике главног и додатног посла, положај у запослењу, сати рада, радно време, делатност, занимање, место рада, године рада, облик својине, врста рада и др; за незапослене: претходно радно искуство, дужина, начин и врста посла који се тражи и др; за неактивно становништво: претходно радно искуство, статус; стопе активности, запослености и незапослености.</p> <p>Подаци се исказују према: Класификацији делатности, Класификацији занимања – ISCO 88; Класификацији професионалног статуса – ICSE 93 и Класификацији нивоа образовања – ISCED 97.</p> <p>Подаци се публикују на нивоу Републике Србије, централне Србије, АП Војводине и града Београда, као и по окрузима.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња и квартална.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Прелазак на кварталну динамику 2009. године и ад хок модули 2010. године.</p>
--	--------------------------------	---

2) Запослени према административним изворима - месечно и полугодишње истраживање	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Број запослених укупно и према делатностима-месечно. Број запослених укупно, према полу, делатностима и општинама, висини просечне зараде и степену стручне спреме-полугодишње.</p> <p>Подаци се исказују према Класификацији делатности.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна и полугодишња.</p>
3) Незапослени према административним изворима	Републички завод за статистику Административни извор података: Национална служба за запошљавање	<p><u>Статистички индикатори:</u> Подаци о незапосленим лицима према старости, полу, стручној спреми, општини становања и дужини чекања на запослење.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна.</p>
4) Зараде и трошкови рада: а) Истраживање о трошковима рада	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Висина и структура директних трошкова рада који обухватају основну зараду, остали лични расходи и накнаде, трошкови доприноса на зараде који падају на терет послодавца, трошкови премија осигурања, накнаде трошкова запосленима, трошкови за безбедност и здравље на раду, трошкови образовања и усавршавања запослених и субвенције. Индекс трошкова рада.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> квартална.</p>
б) Зараде - месечно и полугодишње истраживање	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Просечне зараде и просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом, делатностима и општинама-месечно. Просечне зараде по запосленом према степену стручне спреме и полу-полугодишње.</p> <p>Подаци се исказују према Класификацији делатности.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна и полугодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Проширивање истраживања на часове рада и рачунање просечне зараде по часу рада.</p>
в) Структура зарада	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Зараде према полу, годинама старости, занимању, радном стажу, завршеној школи, врсти радног односа и радног времена и број плаћених часова рада.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> четворогодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Планирани почетак рада 2012. година.</p>

3. Образовање

1) Статистика образовања	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Подаци о дечијим вртићима, основним и средњим школама, високошколским установама, последипломским студијама, стопа учешћа одређених старосних група у одговарајућим нивоима образовања, дистрибуција ученика и студената по нивоима образовања, учешћу и упису по нивоима образовања, учешћу у терцијарном образовању, упису ученика по полу, дипломираним у терцијарном образовању, наставном особљу – по полу, степену образовања, дужини радног времена, односу броја ученика по наставнику и просечној величини одељења, учењу страних језика и упису ученика на регионалном нивоу.</p>
--------------------------	--------------------------------	--

		<u>Периодика индикатора:</u> годишња.
	Републички завод за статистику и Министарство финансија	<u>Статистички индикатори:</u> Израчунавање и преузимање укупних трошкова за образовање у текућим ценама, трошкова за образовање као процента у БДП и трошкова образовања у државним и приватним школама. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Период у коме се активности спроводе је до 2012. године.

4) Култура

1) Статистика културе	Републички завод за статистику, Министарство културе и Народна библиотека Србије.	<u>Статистички индикатори:</u> Подаци о уметничком стваралаштву - биоскопи позоришта, радио и ТВ станице, професионалне филхармоније и симфонијски оркестри, библиотеке, издавачка делатност, музеји, архиви и ажурирање регистра споменика културе. <u>Периодика индикатора:</u> двогодишња и трогодишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Прилагођавање постојећих истраживања модулима и стандардима ЕУ до 2012. године.
-----------------------	---	---

5. Здравље

1) Статистика здравства	Институт за јавно здравље Србије и Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Подаци о умрлим особама и узроцима смрти МКБ-10. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Израчунавање стандардизованих стопа морталитета. <u>Статистички индикатори:</u> Здравствене установе - број, врста и организација, врста и број пружених здравствених услуга, кадар, опрема, утврђена обољења, стања и повреде, стање животне средине (ваздух, вода, земљиште), здравствена исправност намирница и предмета опште употребе, здравствена исправност воде за пиће, понашање у вези са здрављем (пушење, употреба алкохола и психоактивних супстанци, исхрана и др). <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Увођење нових индикатора у складу са актуелним захтевима и обавезама према међународним институцијама (СЗО, ЕУРОСТАТ и др). Израда базе Националних здравствених индикатора.
2) Здравље и здравствена заштита запослених	Министарство рада и социјалне политике, Институт за јавно здравље Србије и Републички завод за здравствено осигурање	<u>Статистички индикатори:</u> Успостављање државне стратегије о здрављу и сигурности на раду. Потребно је обезбедити податке који се односе на несреће (повреде) на раду, као и несреће које се дешавају при одласку или повратку са посла.

6. Распредела прихода и услови живота

1) Анкете о потрошњи домаћинства	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Приходи и расходи домаћинства у Републици Србији и за дефинисане стратуме. <u>Периодика индикатора:</u> квартална. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Спровођење анкете.
2) Статистика услова живота и прихода становништва (EU-SILC)	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Социјални и економски индикатори квалитета и услова живота становништва, према методологији ЕУ. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Израда базе података.

7. Социјална заштита

1) Статистика социјалне заштите-централни систем	Републички завод за статистику и Министарство рада и социјалне политике	<u>Статистички индикатори:</u> Подаци о врстама домова, обухват ученика и студената, трошкови боравка и запослени. Корисници додатка на децу. Корисници и облици социјалне заштите према категоријама, облицима, мерама и услугама социјалне заштите. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Прилагођавање методологије новим законским нормама и уредбама до 2010. године.
2) Статистика социјалне заштите	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Подаци о установама за збрињавање деце лишене родитељског старања, установама за васпитно запуштено децу, за децу ометену у менталном и физичком развоју, установама за професионалну рехабилитацију, прихватишћима за одрасле, домовима за старе, домова за одрасла инвалидна лица и лица са чулним оштећењима, заводима за лица ометена у менталном развоју и душевно оболела лица, домовима за одрасла лица ометена у развоју, домовима за душевно оболела лица и центрима за социјални рад. <u>Периодика индикатора:</u> двогодишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Прилагођавање методологије новим законским нормама и уредбама до 2010. године.

8. Остале друштвене статистике

1) Статистика полова	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Подаци из демографске, здравствене, социо-економске и образовне статистике, статистике криминалитета и др, по полу.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Планирана је израда публикације за 2009. годину.</p>
2) Статистика коришћења времена	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Подаци о коришћењу времена по полу, активности и другим карактеристикама чланова домаћинства.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> вишегодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Планирана је израда публикације за 2011. годину.</p>
3) Статистика криминалитета: а) Пунолетни учиниоци кривичних дела б) Малолетни учиниоци кривичних дела в) Привредни преступ г) Привредни спор	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Подаци о пријављеним пунолетним учиниоцима кривичних дела према кривичном делу, полу, старости, врсти одлуке и притвору. Подаци о оптуженим и осуђеним пунолетним учиниоцима кривичних дела према кривичним делима, полу, старости, радном статусу, изреченим санкцијама, трајању поступка и оштећенима.</p> <p>Подаци о пријављеним малолетним учиниоцима кривичних дела према кривичном делу, полу, старости, врсти одлуке и притвору. Подаци о оптуженим и осуђеним малолетним учиниоцима кривичних дела према кривичним делима, полу, старости, радном статусу, изреченим санкцијама, трајању поступка и оштећенима.</p> <p>Подаци о пријављеним, оптуженим и осуђеним правним и одговорним лицима учиниоцима привредних преступа.</p> <p>Подаци о врсти спора, вредности спора, решењу спора и делатности странака.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p>
4) Статистика избора: Избори за одборнике јединица локалних самоуправа (општина и градова)	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Подаци о резултатима избора.</p> <p>Подаци о одборницима јединица локалне самоуправе, према полу, старости, занимању, страначкој опредељености и др.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> Четворогодишња или по расписивању избора.</p>

9. Статистика спорта

1) Статистика спорта	Републички завод за статистику и Министарство омладине и спорта	<p><u>Планиране активности :</u></p> <p>Припрема методологије за увођење истраживања које би требало да обезбеди индикаторе о спортским достигнућима, институцијама и удружењима у области спорта, као и објектима за одржавање спортских манифестација, до 2012. године.</p>
----------------------	---	---

ЕКОНОМСКЕ СТАТИСТИКЕ

А. МАКРОЕКОНОМСКА СТАТИСТИКА

1. Годишњи економски рачуни

1) Европски систем рачуна (ESA)	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Систем повезаних и конзистентних рачуна, од рачуна роба и услуга, преко рачуна производње и рачуна доходака до рачуна капитала, за Републику Србију и све дефинисане институционалне секторе (нефинансијски и финансијски сектор, домаћинства, држава и непрофитне организације које пружају услуге домаћинствима) и рачун извоза и увоза роба и услуга.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Израда рачуна.</p>
2) Национални рачуни: агрегати	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Основни макроекономски агрегати: бруто домаћи производ обрачунат производном и расходном методом у сталним и текућим ценама; бруто (нето) додата вредност; бруто (нето) пословни вишак; бруто (нето) национални доходак; бруто штедња; нето позајмице-нето задужења; издаци за финалну потрошњу; издаци за личну потрошњу; издаци за личну потрошњу сектора домаћинства и НПИД; издаци за личну потрошњу сектора државе; издаци за колективну потрошњу; бруто инвестиције у основне фондове; промене у залихима и салдо извоза и увоза роба и услуга.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Обрачуни агрегата.</p>
3) Рачуни институционалних сектора	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Систем повезаних и конзистентних макроекономских рачуна који обухвата рачун производње, рачуне доходака и рачун капитала за следеће секторе: нефинансијски сектор, финансијски сектор, државу као сектор, домаћинства као сектор и непрофитне институције које пружају услуге домаћинствима. За сектор иностранства рачун извоза и увоза роба и услуга.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Израда рачуна.</p>

4) Табеле у вези набавке-коришћења и инпута-аутпута	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Табеле набавке-коришћења и инпут-аутпута које приказују међусобну повезаност делатности целокупне економије.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> вишегодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Израда базе податка и рад на табелама.</p>
5) Биланс стања (укључујући основне фондове)	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Биланси стања финансијских и нефинансијских фондова, за Републику Србију и дефинисане институционалне секторе (нефинансијски и финансијски сектор, домаћинства, држава и непрофитне организације које пружају услуге домаћинствима).</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Израда биланса стања.</p>

2. Квартални рачуни

1) Квартални национални рачуни	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Макроекономски индикатори и рачуни. Квартални обрачун бруто домаћег производа по производној и расходној методи, у текућим и сталним ценама.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> квартална.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Обрачуни индикатора и израда рачуна.</p>
2) Секторски квартални рачуни	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Макроекономски индикатори и рачуни за секторе. Квартални бруто домаћи производ за дефинисане секторе класификације делатности.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> квартална.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Обрачуни макроекономских индикатора и израда рачуна.</p>

3. Финансијски рачуни

1) Финансијски рачуни	Републички завод за статистику, Министарство финансија и Народна банка Србије	<p><u>Статистички индикатори:</u> Финансијски рачуни за Републику Србију и дефинисане институционалне секторе (нефинансијски и финансијски сектор, домаћинства, држава и непрофитне организације које пружају услуге домаћинствима).</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> квартална и годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Израда рачуна.</p>
2) Рачуни осталих промена фондова	Републички завод за статистику, Министарство финансија и Народна банка Србије	<p><u>Статистички индикатори:</u> Рачуни осталих промена финансијских и нефинансијских фондова.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Израда рачуна.</p>

4. Цене

1) Усклађени индекс потрошачких цена	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Индекс потрошачких цена за Републику Србију по СОICOP класификацији - текући месец у односу на просек базе године, у односу на претходни месец, у односу на исти месец претходне године и у односу на децембар месец претходне године. Обрачун базе инфлације, с тим да ће се, ради континуитета временских серија, наставити са обрачуном инфлације у оквиру цена у трговини на мало.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Проширивање обухвата производа и услуга, посебно у области телекомуникација и нових технологија и усклађивање методологије према препорукама ЕУРОСТАТ-а.</p>
2) Паритети куповне моћи	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Паритети куповне моћи за обрачун бруто домаћег производа и индекси нивоа цена.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Прикупљање података о ценама и обрачун индикатора потребних за паритете куповне моћи према плану и методологији које прописује ЕУРОСТАТ-а.</p>
3) Остали индикатори цена а) Индекси цена на мало б) Индекси трошкова живота в) Индекси цена угоститељских услуга г) Просечне цене пољопривредних производа	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Индекси цена на мало индустријских и пољопривредних производа и услуга.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> петнаестодневна и месечна.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индекс потрошачких цена треба да замени највећи део ових индикатора.</p>

ЕКОНОМСКЕ СТАТИСТИКЕ
Б. ПОСЛОВНА СТАТИСТИКА

1. Статистика пословања привредних друштава

1) Структурне пословне статистике (СБС) - Општи део	Републички завод за статистику Административни извор података: Народна банка Србије, Министарство финансија –Пореска управа и Агенција за привредне регистре	<p><u>Статистички индикатори:</u> Финансијски и други показатељи резултата пословања, структуре и конкурентности у делатностима саобраћаја и складиштења, угоститељства, информисања и комуникација, делатности у вези с некретностима, стручне, научне и техничке, као и административне и друге помоћне делатности и оправке компјутера и предмета за домаћинство, а у складу са регулативом ЕУ о структурним пословним статистикама: број привредних друштава, промет, вредност производње, додата вредност, бруто пословни вишак, набавке добара и услуга, плаћања за агенцијске раднике, трошкови персонала, зараде, трошкови социјалног осигурања, укупне инвестиције у материјална добра и број запослених лица.</p> <p>Подаци се публикују на нивоу Републике Србије, централне</p>
---	---	---

		<p>Србије, аутономних покрајина и града Београда, по областима Класификације делатности и по величини привредних друштава.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Годишњи индикатори за локалне јединице према НУТС класификацији – број локалних јединица, зараде и број запослених лица (2011).</p>
2) Структурне пословне статистике (СБС) - Индустија	<p>Републички завод за статистику</p> <p>Административни извор података: Народна банка Србије, Министарство финансија –Пореска управа и Агенција за привредне регистре</p>	<p><u>Статистички индикатори:</u> Финансијски и други показатељи резултата пословања, структуре и конкурентности сектора В, Г и Д Класификације делатности, а у складу са регулативом ЕУ о структурним пословним статистикама: број привредних друштава, промет, вредност производње, бруто маржа, додата вредност, бруто пословни вишак, набавке добара и услуга, залихе, трошкови персонала, зараде, трошкови социјалног осигурања, оперативни и финансијски лизинг, инвестиције у материјална добра-укупно и по намени, број запослених лица, часови рада, промет из основне делатности привредних друштава и набавке енергената.</p> <p>Подаци се публикују на нивоу Републике Србије, централне Србије, аутономних покрајина и града Београда, по областима Класификације делатности и по величини привредних друштава.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Вишегодишњи индикатори-издаци за заштиту животне средине, плаћања подуговарачима и подела промета по делатностима (2009); годишњи индикатори за локалне јединице према НУТС класификацији-број локалних јединица, зараде, инвестиције у материјална добра и број запослених лица (2011); годишњи индикатори за ЈВД-број ЈВД, промет, вредност производње, зараде, инвестиције у материјална добра и број запослених лица (2011).</p>
3) Структурне пословне статистике (СБС) - Дистрибутивна трговина	<p>Републички завод за статистику</p> <p>Административни извор података: Народна банка Србије, Министарство финансија –Пореска управа и Агенција за привредне регистре</p>	<p><u>Статистички индикатори:</u> Финансијски и други показатељи резултата пословања, структуре и конкурентности сектора Е Класификације делатности, а у складу са регулативом ЕУ о структурним пословним статистикама: број привредних друштава, промет, вредност производње, бруто маржа, додата вредност, бруто пословни вишак, набавке добара и услуга, залихе, трошкови персонала, зараде, трошкови социјалног осигурања, инвестиције у материјална добра-укупно и по намени и број запослених лица.</p> <p>Подаци се публикују на нивоу Републике Србије, централне Србије, аутономних покрајина и града Београда, по областима Класификације делатности и по величини привредних друштава.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Годишњи индикатори – промет, додата вредност и број запослених лица, по класама оствареног промета привредних друштава (2009); вишегодишњи индикатори – број продавница и подела промета по делатностима (2009), промет по категоријама ЦПА (2011); годишњи индикатори за локалне јединице према НУТС класификацији – број локалних јединица, зараде и број запослених лица (2011);</p>

		вишегодишњи индикатори за локалне јединице према НУТС класификацији – промет и продајни простор (2011).
4) Структурне пословне статистике (СБС) - Грађевинарство	Републички завод за статистику Административни извор података: Народна банка Србије, Министарство финансија – Пореска управа и Агенција за привредне регистре	<p><u>Статистички индикатори:</u> Финансијски и други показатељи резултата пословања, структуре и конкурентности сектора Ћ Класификације делатности, а у складу са регулативом ЕУ о структурним пословним статистикама: број привредних друштава, промет, вредност производње, бруто маржа, додата вредност, бруто пословни вишак, набавке добара и услуга, залихе, трошкови персонала, зараде, трошкови социјалног осигурања, оперативни и финансијски лизинг, инвестиције у материјална добра – укупно и по намени, број запослених лица, часови рада, промет из основне делатности и набавке енергената.</p> <p>Подаци се публикују на нивоу Републике Србије, централне Србије, аутономних покрајина и града Београда, по областима КД и по величини привредних друштава.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Вишегодишњи индикатори – плаћања подуговарачима, приходи од подуговорачког односа и подела промета по делатностима (2009); годишњи индикатори за локалне јединице према НУТС класификацији – број локалних јединица, зараде и број запослених лица (2011); годишњи индикатори за ЈВД-промет, вредност производње, зараде, инвестиције у материјална добра и број запослених лица (2011).</p>
5) Структурне пословне статистике (СБС) - Осигурање	Републички завод за статистику Административни извор података: Народна банка Србије, Министарство финансија – Пореска управа и Агенција за привредне регистре	<p><u>Статистички индикатори:</u> Годишњи финансијски и други показатељи резултата пословања, структуре и конкурентности делатности осигурања, а у складу са регулативом ЕУ о структурним пословним статистикама: број јединица, вредност производње, додата вредност, набавке добара и услуга, трошкови персонала, инвестиције, број запослених лица и детаљна структура прихода и расхода.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе)</u> Индикатори по категоријама ЦПА и географској подели земаља (2011).</p>
6) Структурне пословне статистике (СБС) - Финансијске институције	Републички завод за статистику Административни извор података: Народна банка Србије, Министарство финансија – Пореска управа и Агенција за привредне регистре	<p><u>Статистички индикатори:</u> Годишњи финансијски и други показатељи резултата пословања, структуре и конкурентности делатности финансијских институција (осим Народна банке Србије), а у складу са регулативом ЕУ о структурним пословним статистикама: број институција – укупно и по правној форми, седишту, врсти финансијске институције и укупном билансу стања; вредност производње, додата вредност, набавке добара и услуга, трошкови персонала, инвестиције у материјална добра и број запослених лица; исплаћене и наплаћене камате и провизије и остали приходи и расходи и биланс стања – укупно и по правној форми, седишту институција и географској подели земаља.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Годишњи индикатори за локалне јединице према НУТС класификацији – број локалних јединица, зараде и број</p>

		запослених лица (2011).
7) Структурне пословне статистике (СБС) - Пензијски фондови	Републички завод за статистику Административни извор података: Народна банка Србије, Министарство финансија – Пореска управа и Агенција за привредне регистре	<u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Годишњи финансијски и други показатељи резултата пословања, структуре и конкурентности делатности пензијских фондова, а у складу са Регулацивом ЕУ о структурним пословним статистикама: број привредних друштава – укупно и по вредности инвестиција и броју чланова; промет-укупно и по географској подели земаља; пензијски доприноси и остали приходи; вредност производње, додата вредност, расходи, набавке добара и услуга, трошкови персонала, порези, инвестиције, број запослених лица, број чланова и бруто пословни вишак и зараде (2011).
8) Структурне пословне статистике (СБС) - Пословне услуге	Републички завод за статистику Административни извор података: Народна банка Србије, Министарство финансија – Пореска управа и Агенција за привредне регистре	<u>Статистички индикатори:</u> У складу са регулативом ЕУ о структурним пословним статистикама: број привредних друштава, промет, вредност производње, додата вредност, набавке добара и услуга, залихе, трошкови персонала, зараде, инвестиције у материјална добра и број запослених лица. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Годишњи и вишегодишњи показатељи резултата пословања, структуре и конкурентности делатности пословних услуга у информационој технологији, рекламирању и истраживању тржишта, агенцијама за запошљавање, правним и рачуноводственим, као и менаџерско консултантским пословима, архитектонским и инжењерским пословима и пословима техничког испитивања и анализа, а у складу са Регулацивом ЕУ о структурним пословним статистикама: промет по врсти производа (категорије ЦПА) и седишту клијента (2012).
9) Структурне пословне статистике (СБС) - Пословна демографија	Републички завод за статистику и Агенција за привредне регистре	<u>Статистички индикатори:</u> Број основаних јединица, број угашених јединица и стопа преживљавања. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Годишњи показатељи о пословној демографији привредних друштава из сектора В-Ј Класификације делатности, а у складу са регулативом ЕУ о структурним пословним статистикама: индикатори се приказују по правној форми и класама запослених (2012).
10) Краткорочна пословна статистика (СТС) - Индустрија	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Скуп краткорочних показатеља индустрије у складу с Уредбом ЕУ о краткорочним показатељима индустрије (за секторе Класификације делатности Ц, Д и Е): индекс индустријске производње показатељи на нивоу области Класификације делатности и MIG и оригиналне и десезониране серије. Цене произвођача индустријских производа (домаће тржиште). Извозне и увозне цене обрачунате као јединичне цене на бази података из царинског документа. Број запослених и бруто зараде за сектор Ц, Д и Е (номиналне и реалне) обрачунате на нивоу области делатности по принципу исплата у месецу. <u>Периодика индикатора:</u> месечна. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> За обрачун индекса индустријске производње планира се

		<p>увођење нове номенклатуре индустријских производа (PRODCOM) усклађене са Класификацијом делатности и нови пондерациони систем базиран на 2005. години (2010).</p> <p>Увођење нових индикатора – промет и нове набавке (укупно, домаће и иностране) у индустрији уведене су на кварталном нивоу, а на месечном ће се увести од 2009. године.</p> <p>Планира се увођење свеобухватне серије индекса цена произвођача индустријских производа (укупно, домаће тржиште, извоз и увоз) од 2009 године.</p> <p>Планира се увођење и индикатора о часовима рада, као и обрачун зарада по принципу исплата за месец, почев од 2012. године.</p>
11) Краткорочна пословна статистика (СТС) - Грађевинарство	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Индекс грађевинске производње за зграде и остале грађевине у сталним и текућим ценама, квартално.</p> <p>Индекс вредности нових набавки, квартално.</p> <p>Грађевинске дозволе за зграде и станове (површина и запремина зграда према намени, број и површина станова), месечно.</p> <p>Број запослених и бруто зараде у грађевинарству (номиналне и реалне) обрачунате на нивоу области делатности по принципу исплата у месецу, месечно.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна и квартална.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Планира се рад на увођењу нових индикатора: индекс трошкова грађења за стамбене зграде (укупни трошкови, трошкови рада и материјала) у периоду 2009-2011. година.</p> <p>Планира се увођење индикатора о часовима рада као и обрачун зарада по принципу исплата за месец, од 2012 године.</p>
12) Краткорочна пословна статистика (СТС) - Услуге	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Краткорочни показатељи дистрибутивне трговине у складу с Уредбом ЕУ о краткорочним показатељима за сектор Е Класификације делатности.</p> <p>Месечни индекс промета у трговини на мало без ПДВ-а у текућим и сталним ценама.</p> <p>Тромесечни промет у трговини на мало са и без ПДВ-а у сталним и текућим ценама и промет по групи производа.</p> <p>Број запослених у трговини на мало, месечно</p> <p>Промет у трговини на велико у текућим ценама, квартално.</p> <p>Краткорочни показатељи угоститељства у складу с Уредбом ЕУ о краткорочним показатељима за сектор Ж Класификације делатности. Тромесечни промет без ПДВ-а и број запослених; промет у текућим ценама и запослени на нивоу одсека Класификације делатности.</p> <p>Скуп тромесечних показатеља, број запослених и промет у сектору Саобраћај, складиштење и везе.</p> <p>Број запослених за област 72 и 74 КД, месечно.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна и квартална.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Планира се увођење серија о промету у трговини на мало, десезониране и прилагођене броју радних дана. Увођење новог дефлатора од 2009. године као и проширење обухвата.</p> <p>Десезониране серије о промету у осталим областима услуга</p>

		планиране су до 2012. године. Планира се увођење индекса цена произвођача услуга до 2012. године.
13) Краткорочна пословна статистика (СТС) - Остали индикатори на националном нивоу	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Издате употребне дозволе за грађевинске објекте (месечно). Грађевински радови у иностранству (квартално). Цене станова новоградње (полугодишње). Промет на зеленим пијацама (месечно). Откуп пољопривредних производа (месечно). Број новорегистрованих возила (квартално). Малогранични промет путничких возила (месечно). Цевоводни транспорт (квартално). <u>Периодика индикатора:</u> месечна, квартална и полугодишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Број новорегистрованих возила (месечно) од 2011. године.
14) Индустијска производња по производима (ПРОДКОМ)	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Натурални и вредносни подаци на нивоу производа: остварена производња, максимално могућа производња, количине производа утрошене за даљу производњу, залихе на крају године, продате количине и вредност продаје. Ниво дисеминације података: Република Србија, централна Србија и аутономних покрајина. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Израда номенклатуре индустријских производа и услуга - ПРОДКОМ листа (2009). Ажурирање база података и мета-података (2009-2012).
15) Статистика индустрије за национални ниво	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Број запосених и часови ефективног рада, број запослених према сменама на дан највеће производње, утрошак енергије и горива у енергетске и технолошке сврхе, утрошак сировина у прехранбеној индустрији и утрошак хемикалија у индустрији. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Усклађивање са стандардима ЕУ.
16) Статистика гвожђа и челика	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Статистика гвожђа и челика на нивоу производа, према Номенклатури индустријских производа. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Статистика гвожђа и челика на нивоу производа из ПРОДКОМ листе. Увођење индикатора 2009. године.
17) Статистика грађевинарства за национални ниво	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Потрошња грађевинског и погонског материјала према врсти материјала. Вредност грађевинских радова према класификацији врста грађевине и према врсти радова. Грађевински радови у иностранству. Број и површина завршених станова по врсти стана и према врсти радова.

		Број и површина порушених станова по врсти стана <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Усклађивање са променама у стандардима ЕУ (2009-2012).
--	--	---

2. Енергија

1) Структурна статистика енергије	Републички завод за статистику Административни извор података: Министарство финансија-Управа царина	<u>Статистички индикатори:</u> Годишњи енергетски биланси за: електричну енергију, топлотну енергију и чврста горива. Ниво дисеминације: Република Србија. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Израда годишњих енергетских биланса за нафту, деривате нафте и природни гас (2008-2009) и годишњих енергетских биланса за обновљиве изворе енергије (2009-2010). Укупни енергетски биланс (2010). Увођење месечних и кварталних индикатора о производњи, залихама, увозу, извозу и утрошку по групама корисника за електричну енергију, чврста горива, деривате нафте и природни гас (2011-2012).
2) Цене енергетских производа	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Цене електричне енергије и гаса за неколико репрезентативних група. <u>Периодика индикатора:</u> полугодишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Цене електричне енергије и гаса за неколико репрезентативних група крајњих корисника (привредна друштва) формираних на бази просечне годишње потрошње. Увођење индикатора до 2012. године

3. Саобраћај

1) Мобилност путника	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Подаци о мобилности становништва према врсти коришћења путничког превозног средства, према врсти путовања (дневна, викенд, туристичка, послована), учесталости путовања, просечној удаљености и сезони путовања. <u>Периодика прикупљања:</u> трогодишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Планирано увођење од 2012. године.
2) Друмски саобраћај робе	Републички завод за статистику Административни извор података: Министарство унутрашњих послова и Министарство финансија-Управа царина	<u>Статистички индикатори:</u> Превезени путници, превезена роба (п/км, т/км), пређени километри превозних средстава – укупно и са теретом, потрошња горива и запослени у јавном превозу. Улаз, излаз и транзит теретних друмских возила по земљама утовара и истовара робе и земљи регистрације превозног средства. <u>Периодика индикатора:</u> квартална. Годишњи индикатори о превезеним путницима и роби у јавном, унутрашњем и међународном превозу, врсти робе према међународним класификацијима (НСТ/Р), начину паковања, растојањима превозења, потрошњи горива, приходима, девизним приходима и расходима и запосленима.

		<p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Планира се увођење индикатора о превозу за сопствене потребе у друмском саобраћају од 2009. године.</p> <p>Увођење номенклатуре НСТ-2000 по њеном усвајању као међународног стандарда.</p>
3) Железнички саобраћај	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Тоне робе, тонски километри и путници, путнички километри, према врсти превоза (унутрашњи, извоз, увоз, транзит) и запослени.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> квартална.</p> <p>Превезена роба и тонски километри, по врсти превоза, врсти робе према класификацији НСТР, земљама утовара и истовара, врсте опасне робе, број товарених интермодалних јединица према врсти превоза и врсти превозне јединице, превезене интермодалне превозне јединице према броју и ТЕУ (за контејнере и изменичне сандуке), број празних интермодалних превозних јединица према врсти превоза и врсти превозне јединице.</p> <p>Превезени путници и путнички километри према врсти превоза, земљама укрцаја и искрцаја путника и растојањима превозења.</p> <p>Превозна средства по врстама, годинама градње, дужини пруга и колосека, електрифициране пруге, запослени, приходи, промет путника и терета по железничких станицама.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Планира се у увођење номенклатуре НСТ-2000 по њеном усвајању као међународног стандарда.</p> <p>Превоз интермодалних јединица и превоз контејнера од 2009. године.</p>
4) Саобраћај на унутрашњим пловним путевима	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Тежина робе у тонама и тонски километри према врстама превоза и врстама пловних објеката, квартално.</p> <p>Годишњи показатељи према нацрту Уредбе ЕУ из 2002. године: инфраструктура, превозна средства, тежина робе у тонама, тонски километри, врста робе према НСТР-у, земља утовара и истовара, врста опасне робе, застава пловних објеката, државно порекло робе и превоз робе у контејнерима (пуни и празни контејнери).</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> квартална и годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Усклађивање са променама у методологији ЕУ.</p>
5) Ваздушни саобраћај	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Превезени путници, превезени терет и пошта, пређени километри, потрошња горива, за аеродроме полазишта-одредишта, следећи-претходни аеродром, фазе лета и расположива путничка седишта по авио превозницима.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> квартална.</p> <p>Годишњи индикатори: путници превезени на комерцијалном лету, путници у изравном транзиту, превезени терет и пошта, укупна комерцијална кретања авиона, укупна кретања авиона, приходи и девизно пословање.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p>

		Усклађивање са променама у методологији ЕУ.
6) Интермодални теретни саобраћај	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Превоз контејнера по величини контејнера, празних и пуних, превоз робе у контејнеру по виду саобраћаја, домаћих и страних, превоз интегралних јединица транспорта по врсти, превезена роба у њима, по виду саобраћаја и превоз измењивих товарних сандука.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Планирано усклађивање са ЕУ стандардима у 2009. године.</p>
7) Безбедност саобраћаја и регистрована возила	Министарство унутрашњих послова	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Саобраћајне незгоде и настрадала лица; први пут и нова регистрована друмска моторна и прикључна возила по врсти возила, години производње и маркама.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> квартална.</p> <p>Саобраћајне несзгоде и настрадала лица према врсти, последицама, узроку, околностима и учесницима (возила, возачи, пешаци и путници).</p> <p>Регистрована друмска моторна и прикључна возила по земљама, годинама производње, носивости, снази, запремини, маркама, врсти погонског горива и општинама регистрације возила.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Усклађивање са променама у методологији ЕУ.</p>

4. Информационо друштво

1) Статистика информационог друштва	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Индикатори о употреби информационо-комуникационих технологија у домаћинствима (појединци) у складу са регулативом ЕУ из ове области.</p> <p>Индикатори о употреби информационо-комуникационих технологија у привредним друштвима у складу са регулативом ЕУ из ове области.</p> <p>Индикатори о употреби информационо-комуникационих технологија у финансијским институцијама (банке и осигуравајућа друштва) у складу са регулативом ЕУ из ове области.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Праћење промена у регулативама ЕУ из ове области и њихова примена у истраживањима.</p>
2) Поштанске и комуникационе услуге	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Поштанске услуге: поштанске пошиљке, писмоносне пошиљке, упутнице и пакети (домаће, међународне, примљене и отпремљене) и запослени.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> квартална.</p> <p>Број поштанских јединица, поштански саобраћај (домаћи, међународни), превозна средства за превоз поштанских пошиљки (домаће, међународне, примљене и отпремљене), приходи, запослени по главним занимањима и промет по општинама.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p>

		<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Телекомуникационе услуге: индикатори о оператерима и телекомуникацијској мрежи, број интернетских сервиса, запослени, финансијски промет по модалитетима, физички обим телекомуникацијског промета по модалитетима и индикатори о инфраструктури.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> квартална и годишња.</p>
--	--	---

5. Туризам

1) Статистика туризма-капацитети	Републички завод за статистику Административни извор података: Агенција за привредне регистре, Регистар туризма	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Подаци о смештајним капацитетима (број соба и лежаја) по врстама места, врстама објеката, по туристичким местима и подаци о смештајним капацитетима у објектима индивидуалне својине.</p> <p>Подаци се обезбеђују на годишњем нивоу (стање 31.08).</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Детаљнији подаци (вишегодишњи) о смештајним капацитетима по врстама места, врстама објеката, по туристичким местима, по окрузима, по општинама, по градовима и подаци о смештајним капацитетима у објектима индивидуалне својине.</p> <p>Попис смештајних капацитета 2011. године.</p>
2) Статистика туризма-туристичка тражња	Републички завод за статистику Административни извор података: Агенција за привредне регистре, Регистар туризма	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Скуп података о туристичком промету (број долазака и ноћења) по врстама места, по врстама објеката за смештај и просечна дужина боравка.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна и годишња.</p> <p>Карактеристике путовања домаћег становништва: врста одмора (путовања), врста превоза, разлози и мотиви путовања, дужина боравка, организација превоза и врста смештаја.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> вишегодишња.</p> <p>Подаци о организованим путовањима домаћих туриста (број и ноћења) у иностранство по дестинацијама; врста превоза; просечна дужина боравка и подаци о туристичким агенцијама.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> полугодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Карактеристике путовања домаћег становништва: врста одмора (путовања), врста превоза, разлози и мотиви путовања, дужина боравка, организација превоза и врста смештаја - подаци ће се обезбеђивати на кварталном нивоу из анкете о потрошњи домаћинства од 2011. године.</p> <p>Праћење промена у регулативама ЕУ и СТО из ове области и њихова примена у истраживањима.</p>

6. Пословни регистри

1) Пословни регистри	Републички завод за статистику Административни извор података: Агенција за привредне регистре, Народна банка Србије, Министарство финансија и други.	<p><u>Статистички индикатори:</u> Ажуран скуп статистичких и правних јединица према уредбама ЕУ.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Увођење нових јединица: локална јединица према врсти делатности (LKAU), јединица према врсти делатности (KAU) и група привредних друштава. Истраживање структуре сложених привредних друштава. Статистичко истраживање одабраног скупа јединица за потребе ажурирања статистичког пословног регистра. Израда апликација за вођење статистичког пословног регистра.</p>
----------------------	---	--

В. МОНЕТАРНА И ФИНАНСИЈСКА СТАТИСТИКА И СТАТИСТИКА ТРГОВИНЕ И БИЛАНСА

1. Новац, финансије, трговина у сектору услуга и биланси плаћања

1) Владине финансије 2) Статистика јавног дефицита и дуга 3) Монетарни и финансијски показатељи 4) Квартални биланси плаћања 5) Биланси плаћања друштвених институција 6) Директне инвестиције и статистика трговине страних подружница 7) Међународна трговина и услуге као и географска анализа 8) Трговина услугама и биланси плаћања 9) Статистика страних подружница	Народна банка Србије и Министарство финансија	<p><u>Статистички индикатори:</u> Народна банка Србије је надлежна за прикупљање, обраду и анализу података монетарне статистике у Републици Србији. Монетарна статистика обухвата билансе Народне банке Србије и осталих депозитних институција и консолидовани биланс укупног банкарског сектора. Поједини финансијски индикатори - каматне стопе банака на депозите и пласмане, каматне стопе на хартије од вредности и на државне обвезнице. Састављање биланса и извештаја врши се на основу података добијених од банака и других финансијских организација, сопствених база података и аутоматизованих информационих система.</p> <p>Такође, платни биланс израђује Народна банка Србије у складу са Приручником о платном билансу ММФ-а (Balance of Payments Manual, fifth edition), који је у великој мери усклађен са захтевима ЕУ. Ради се пројекција платног биланса Републике Србије, која представља аналитичку подлогу за утврђивање циљева и задатака монетарне политике, и прати остваривање те пројекције.</p> <p>Укупан спољни дуг јавног и приватног сектора у Републици Србији прати Народна банка Србије у складу са препорукама ММФ-а садржаним у упутству „Статистика спољног дуга“ (External Debt Statistics), при чему се јавни дуг са аспекта буџетског система прати и у Министарству финансија.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> У наредном периоду очекује се да ће ММФ наставити са пружањем техничке помоћи у области монетарне и финансијске статистике, као и у области статистике платног биланса и праћења спољног дуга. Током периода планирана је техничка помоћ Европске централне банке (ЕЦБ) у циљу процене потреба Народне банке Србије и оцене њеног пословања у односу на стандарде Европског система централних банака у области статистике.</p>
---	---	--

2. Трговина робом

1) Трговина робом-методологија	Републички завод за статистику	<p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Измене и допуне методологије у циљу усклађивања са евентуалним изменама и допунама у препорукама Статистичког уреда УН и усклађивање са изменама и допунама у методологији Статистичке агенције ЕУ, као и усклађивање са променама и прописима у законодавству Републике Србије које регулишу област трговине робом са иностранством. Активности се односе на цео период 2009.-2012. година.</p>
2) Трговина робом: квалитет, регистри и нови индикатори	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Извоз и увоз по величини и карактеристикама привредних друштава и CIF/FOB трговински биланс. У оквиру првог општег индикатора прати се пет посебних индикатора: трговина по секторима и областима Класификације делатности, по величини привредних друштава, по концентрацији трговине, по земљама партнерима или зонама и по броју земаља партнера. Формирају се и подаци за базу агреgirаних података Статистичке агенције ЕУ о трговини робом по карактеристикама привредних друштава и према прописима ЕУ. У оквиру другог општег индикатора прати се вредност увезене робе, разврстане, по основним показатељима на FOB паритету, као што су земље порекла, земље увоза, царинске тарифе, врсте транспорта и др, а са циљем да се изврши прилагођавање за потребе платног биланса и националних рачуна.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна и годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Оба индикатора уводе се у статистички систем. Усклађивање методологије робне трговине са методологијом биланса плаћања и препорукама из SNA1993. Достављање агреgirаних података по карактеристикама привредних друштава Статистичкој агенцији ЕУ у годишњој динамици и коришћење ажурног стања пословног регистра за обраду података.</p>
3) Трговина робом: анализе и дисеминација	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Јединичне вредности извоза и увоза и физички обим извоза и увоза, односи размене и сезонска прилагођавања.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна и квартална.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Формирање узорка од производа царинске тарифе, обрачун јединичних вредности по производима који су задовољили критеријуме ценовне контроле и обрачун индекса јединичних вредности и физичког обима по Paasche формули. Израчунавање односа размене по секторима СМТК, Класификацији делатности, економској намени, степену обраде производа и др. Формирање временских серија за сезонска прилагођавања.</p> <p>Коришћење медија за презентацију података и побољшање садржаја унутар њих. Активности се спроводе у периоду 2009-2012. година. Достављање података међународним организацијама према задатим критеријумима.</p>
4) Прикупљање и производња за статистику трговине робом-COMEXT база	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Подаци о извозу и увозу робе: вредност (франко државна граница) извезене-увезене робе у динарима, САД доларима, еврима и одговарајућој валути; количина у килограмима и</p>

података		<p>одговарајућој јединици мере; земља намене-пореkla; врста извезене-увезене робе према номенклатури царинске тарифе, номенклатури статистике спољне трговине, класификацији делатности, степену обраде, економској намени, стопи царине, пореза и акцизама и др. База података Статистичке агенције ЕУ о извозу и увозу обухвата следећу групу индикатора по производима: комбиноване царинске тарифе, по земљама намене-пореkla, статистичким процедурама, листама преференцијала, виду транспорта и земљи регистрације превозног средства.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Сарадња са административним извором података у циљу благовремених измена и допуна у производњи података у складу са изменама у методологији статистике спољне трговине и законским прописима који регулишу ову материју. Планира се активна сарадња са Статистичком агенцијом ЕУ како би се благовремено спроводиле неопходне измене и допуне у бази COMEXT.</p>
5) Тарифна статистика	Републички завод за статистику	<p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Ажурирање свих промена у Хармонизованом систему шифарских ознака које се повремено спроводе када дође до веће технолошке промене у свету или кад дође до промене трговинске политике. Годишње ажурирање промена у Комбинованом систему царинске тарифе у циљу хармонизације са ЕУ, као и ажурирање свих промена у стопама царине, акцизе, пореза на додатну вредност, преференцијалних олакшица и др, а у циљу производње података за СТО и интегрисану базу података. Активност се спроводи у периоду 2009-2012. година.</p>
6) Анализе и преговори у вези трговине и међународна сарадња	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Увоз по производима и земљама порекла, просечним царинским стопама, примењеним царинским стопама, врстама дажбина, количини у јединици мере и вредности увезене робе, примењене нецаринске мере, квоте и др. Ограничења, као и промене у царинској тарифи у току календарске године по земљама на које се односе и које су испреговаране у оквиру система СТО за потребе СТО и ГТС, специјализоване агенције УН UNCTAD.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Припрема података за међународне организације УН, ФАО, UNCTAD, ММФ, OECD и специјализоване агенције које покривају одређене стратешке сировине. Припрема и анализа података за билатералне и мултилатералне преговоре са другим земљама и међународним организацијама. Учествовање у тзв. mirror statistics анализама у оквиру међувладиних комитета за трговину, економску и научно-техничку сарадњу у циљу отклањања разлика у подацима који служе као основ за праћење међусобне размене. Планирају се анализе и билатерално са појединим земљама уколико за то постоји интерес, као и за потребе праћења CEFTA споразума.</p> <p>Активности се спроводе у периоду 2009-2012. година.</p>

ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБОЛОВ

1. Коришћење земљишта и природног окружења

1) Коришћење земљишта и даљинско снимање	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Прикупљање статистичких података о површинама земљишта, према начину коришћења, засејаним површинама и врстама усева (око 60), као и површинама осталих засада, угара и необрађених ораница врши се редовним статистичким истраживањима:</p> <ul style="list-style-type: none"> - подаци за привредна друштва и задруге прикупљају се годишњим извештајима из књиговодствених и других евиденција, и - подаци за приватна пољопривредна газдинства представљају процене засноване на подацима свеобухватног катастра. <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Потпуна хармонизација индикатора након увођења истраживања о структури фарми, после пописа пољопривреде.</p>
--	--------------------------------	---

2. Пољопривредне структуре

1) Структура пољопривредних газдинстава: а) Еуростатова база података	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>База података ЕУРОСТАТ-а за истраживања структуре пољопривредних газдинстава (око 400 обележја у 13 различитих одељака).</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> Прати истраживање о структури фарми.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Индикатори не постоје и планира се њихово увођење након увођења истраживања о структури фарми, после пописа пољопривреде.</p>
б) Стандардна бруто маржа	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Структура пољопривредних газдинстава - пољопривредно земљиште према начину коришћења, воћњаци и виногради, типологија пољопривредних газдинстава и израчунавање стандардне бруто марже.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> Свеобухватно истраживање на сваких десет година, а у међувремену, сваке друге године истраживање на бази узорка.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Индикатори не постоје и планира се њихово увођење након увођења истраживања о структури фарми, после пописа пољопривреде.</p>
в) Резултати истраживања о структури фарми	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Структура пољопривредних газдинстава: пољопривредно земљиште према начину коришћења, воћњаци и виногради и типологија пољопривредних газдинстава.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> Свеобухватно истраживање на сваких десет година, а у међувремену, сваке друге године истраживање на бази узорка.</p>

		<u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индикатори не постоје и планира се њихово увођење после пописа пољопривреде.
--	--	--

3. Пољопривредна монетарна статистика

1. Рачуни и цене у пољопривреди:	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Вредносни показатељи о приходима и међуфазној потрошњи у пољопривреди. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Почетак рада на хармонизацији планиран је у 2009. години.
- Индекс дохотка пољопривреде	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Индекс дохотка пољопривреде. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Почетак рада на хармонизацији планиран је у 2009. години.
- Економски рачуни за шумарство	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Вредносни показатељи о приходима и међуфазној потрошњи у шумарству. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индикатори не постоје и не планира се почетак рада на њиховом увођењу у периоду 2009-2012. година.
- Економски рачуни за пољопривреду	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Статистика јединичне вредности пољопривредних производа. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Почетак рада на хармонизацији планиран је у 2009. години.
- Доходак приватног сектора пољопривреде	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Показатељи о свеукупним приходима пољопривредних домаћинстава, како би се пратили ниво и структура прихода пољопривредних домаћинстава и вршила упоређивања са приходном ситуацијом других друштвено-професионалних група. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Делимично хармонизовани индикатори. Почетак рада на њиховој даљој хармонизацији планиран је у 2009. години.
- Индекси пољопривреде	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Индекси физичког обима пољопривредне производње. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Делимично хармонизовани индикатори. Почетак рада на њиховој даљој хармонизацији планиран је у 2009. години.
- Апсолутне пољопривредне цене	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Подаци о апсолутним ценама за главне пољопривредне производе и средства за производњу.

		<u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> У току је рад на хармонизацији. За сада постоје јединичне цене, које се и публикују. Завршетак рада на хармонизацији планиран је за 2009. годину.
- Статистика пољопривредних цена	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Индекси цена. <u>Периодика индикатора:</u> квартална. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> У току је рад на хармонизацији. Завршетак рада на хармонизацији планиран је за 2009. годину.

4. Производња усева

Статистика биљне производње: - Ратарство – ране процене	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Прогноза приноса главних усева на основу тренутних статистика и информација (трендови, хидрометеоролошки подаци, примена агротехничких мера и др). <u>Периодика индикатора:</u> месечна.
- Статистика воћа и поврћа	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Подаци о пожетим површинама и приносима поврћа, као и подаци о броју родних стабала и приносима воћа. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индикатори постоје. Хармонизација по увођењу истраживања на бази узорка за прикупљање података о биљној производњи коришћењем статистичких метода за оцењивање и пројекцију, после пописа пољопривреде.
- Статистика производње житарица и осталих усева	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Подаци о пожетим површинама и приносима житарица. Подаци о пожетим површинама и приносима осталих усева (индустријско и крмно биље). <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Хармонизација по увођењу истраживања на бази узорка за прикупљање података о биљној производњи коришћењем статистичких метода за оцењивање и пројекцију, после Пописа пољопривреде.
Статистика биљне производње: - Биланс житарица - Биланс ратарских култура - Биланси воћа и поврћа - Биланс уљаних погача - Биланс уљарица, уља и масти - Биланс кромпира - Биланс шећера - Биланс вина	Републички завод за статистику у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде	<u>Статистички индикатори:</u> Израда годишњих биланса жита, где су обухваћени подаци о производњи, увозу, извозу, домаћој потрошњи, потрошњи за исхрану људи и залихама на почетку и крају године. <u>Периодика индикатора:</u> годишња.

- Истраживање о плантажним воћњацима	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Површина и приноси плантажних воћњака.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> свеобухватно истраживање сваке пете године, а у међувремену годишње процене.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Индикатори на годишњем нивоу постоје. Планира се увођење свеобухватног истраживања сваке пете године, после пописа пољопривреде.</p>
--------------------------------------	--------------------------------	--

5. Сточарска производња

1) Стока и месо-развој: - Бруто домаћа производња говеда	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Број закланих говеда из домаће производње, по врстама.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> полугодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Индикатор постоји на годишњем нивоу, у току је рад на хармонизацији чији је завршетак планиран у 2010. години.</p>
- Бруто домаћа производња свиња	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Број закланих свиња из домаће производње.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> квартална.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Индикатор постоји на годишњем нивоу, у току је рад на хармонизацији чији је завршетак планиран у 2010. години.</p>
- Бруто домаћа производња оваца и коза	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Број закланих оваца и коза из домаће производње.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Индикатор постоји за овце. Почетак рада на увођењу индикатора за козе је планиран у 2011. години.</p>
- Статистика живинарства - активност инкубатора	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Инкубација јаја и производња пилића.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Индикатори не постоје. Почетак рада на увођењу индикатора је планиран у 2012. години.</p>
- Статистика живинарства - инкубатори структура	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Структура (капацитет) инкубатора и број насађених јаја према намени живине (носиље, месо).</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Хармонизација је у току, завршетак рада на хармонизацији планиран за 2010. годину.</p>
- Говеда по регионима	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Број говеда по регионима.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Индикатори постоје, извршена хармонизација.</p>

- Број говеда према величина стада	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Дистрибуција броја говеда и броја газдинстава према величини стада.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> двогодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индикатори не постоје и планира се њихово увођење након увођења истраживања о структури фарми, после пописа пољопривреде.</p>
- Број говеда	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Број говеда, по категоријама, као резултат статистичког истраживања на узорку.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> полугодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индикатори постоје са стањем на дан 01.12. (годишње истраживање), по препорученим категоријама. Наставак хармонизације планира се након увођења истраживања о структури фарми, после пописа пољопривреде.</p>
- Свиње по регионима	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Број свиња по регионима.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индикатори постоје и извршена је хармонизација.</p>
- Број свиња према величини стада	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Дистрибуција броја свиња и броја газдинстава према величини стада.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> двогодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индикатори не постоје и планира се њихово увођење након увођења истраживања о структури фарми, после пописа пољопривреде.</p>
- Број свиња	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Број свиња, по категоријама, као резултат статистичког истраживања на бази узорка.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> полугодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индикатори постоје са стањем на дан 01.12. (годишње истраживање), по препорученим категоријама. Наставак хармонизације планира се након увођења истраживања о структури фарми, после пописа пољопривреде.</p>
- Овце и козе - по величини стада	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Дистрибуција броја оваца и коза, и броја газдинстава према величини стада.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> двогодишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индикатори не постоје и планира се њихово увођење након увођења истраживања о структури фарми, после пописа пољопривреде.</p>
- Број оваца и коза	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Број оваца и коза, по категоријама, као резултат статистичког истраживања на бази узорка.</p>

		<u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индикатори постоје и извршена је хармонизација.
- Овце и козе - по регионима	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Број оваца и коза по регионима. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Индикатори постоје и извршена је хармонизација.
- Клање стоке	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Број, бруто и нето тежина заклане стоке, по врстама и категоријама <u>Периодика индикатора:</u> месечна. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> У току је пилот истраживање у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управа за ветерину. Уколико резултати пилот истраживања буду позитивни, хармонизација се планира у 2009. години.
- Биланс јаја	Републички завод за статистику у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде	<u>Статистички индикатори:</u> Израда годишњег биланса јаја, где су обухваћени подаци о производњи, увозу, извозу, домаћој потрошњи, потрошњи за људску исхрану и залихама на почетку и крају године. <u>Периодика индикатора:</u> годишња.
- Биланс меса	Републички завод за статистику у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде	<u>Статистички индикатори:</u> Израда годишњег биланса меса, где су обухваћени подаци о производњи, увозу, извозу, домаћој потрошњи, потрошњи за људску исхрану и залихама на почетку и крају године. <u>Периодика индикатора:</u> годишња
- Статистика живинарства - трговина пилићима	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Извоз и увоз пилића према пореклу и намени. <u>Периодика индикатора:</u> месечна. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Почетак рада на хармонизацији планиран је у 2010. години.
2) Тов стоке и живине у привредним друштвима, задругама и у товилиштима индивидуалних произвођача (по основу уговора о кооперацији)	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Подаци о испорученом броју товљене стоке и живине за клање, као и података о броју и промету властитих свиња. <u>Периодика индикатора:</u> квартална.
3) Клање стоке у кланицама	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Подаци о броју и тежини (бруто и нето) заклане стоке и живине, количини сирових масноћа и јестивих органа. <u>Периодика индикатора:</u> квартална.
4) Ветеринарске организације и запослени	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Подаци о броју ветеринарских организација (специјалистичких института, амбуланти, станица и центара за вештачко осемењавање) и запослених (ветеринара, техничара и болничара). <u>Периодика индикатора:</u> годишња.

6. Агроиндустријска статистика

1) Агро-индустријска статистика	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Статистика хране. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Ажурирање база података и мета-података (2009-2012).
2) Статистика производње млека - Структура по млекарама	Републички завод за статистику у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде	<u>Статистички индикатори:</u> Активност млекара - количина млека прикупљена директно са фарми или преко откупних станица и утрошено млеко као сировина у производњи млечних производа и количина произведених млечних производа - по групама (свежи производи, млечни напици, производи у праху, маслац и сир). <u>Периодика индикатора:</u> трогодишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Почетак рада на хармонизацији планиран је у 2009. години.
- Садржај протеина	Републички завод за статистику у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде	<u>Статистички индикатори:</u> Садржај протеина у млеку и млечним производима. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Почетак рада на хармонизацији планиран је у 2009. години.
- Статистика млека по регионима	Републички завод за статистику у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде	<u>Статистички индикатори:</u> Производња крављег млека по регионима. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Почетак рада на хармонизацији планиран је у 2009. години.
- Биланс млека	Републички завод за статистику у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде	<u>Статистички индикатори:</u> Израда годишњег биланса млека. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Почетак рада на хармонизацији планиран је у 2009. години.
- Сточна производња - снабдевање млеком	Републички завод за статистику у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде	<u>Статистички индикатори:</u> Прикупљено кравље млеко и добијени млечни производи. <u>Периодика индикатора:</u> месечна. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Почетак рада на хармонизацији планиран је у 2009. години.
- Сточна производња - статистика млека (млекаре)	Републички завод за статистику у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде	<u>Статистички индикатори:</u> Производња и прерада млека у млекарама. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Почетак рада на хармонизацији планиран је у 2009. години.
- Сточна производња - статистика млека (приватна газдинства)	Републички завод за статистику у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства	<u>Статистички индикатори:</u> Производња и прерада млека у приватним газдинствима. <u>Периодика индикатора:</u> годишња.

	и водопривреде	<u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Почетак рада на хармонизацији планиран је у 2009. години.
--	----------------	---

7. Остала статистика пољопривреде

1) Статистика животне средине - пољопривреда - развој и производња	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Наводњавање пољопривредног земљишта. Потрошене количине воде у пољопривреди и рибарству. Потрошене количине биоцида. Нутриенти у води, земљишту и ваздуху (из пестицида, хемикалија и ђубрива). Потрошене количине пестицида. Потрошене количине минералних и органских ђубрива. Потрошене количине креча у пољопривреди и рибарству. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Хармонизација са националном и регулативом ЕУ планирана је у периоду 2009-2012. година.
--	--------------------------------	---

8. Статистика шумарства

1) Статистика шумарства	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Подизање, гајење и искоришћавање шума, плантаже и интензивни засади, грађевински објекти, саобраћајнице и механизација и штете у шумама. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Ревизија постојећих методологија у периоду 2009-2010. година.
2) Статистика ловства	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Планирани и извршени одстрел и планирано и стварно бројно стање. <u>Периодика индикатора:</u> трогодишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Ревизија постојећих методологија у периоду 2009-2010. година.

9. Статистика рибарства

1) Статистика рибарства - Статистика улова рибе	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Улов рибе (привредни и спортски риболов) по врстама рибе, у рекама, језерима и каналима, број спортских и привредних рибара, средства и опрема за улов рибе. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> У току је рад на хармонизацији чији завршетак је планиран у 2010. години.
- Статистика аквакултуре	Републички завод за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Гајење рибе и млађи у рибњацима, према врсти рибњака, капацитет рибњака и број запослених. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u>

		У току је рад на хармонизацији чији завршетак је планиран у 2010. години.
- Годишње истраживање о рибарству	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Производња рибе, прерада рибе и израда годишњег биланса рибе.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> У току је рад на хармонизацији чији завршетак је планиран у 2010. години.</p>

СТАТИСТИКА КОЈА ОБУХВАТА ВИШЕ ПОДРУЧЈА

1. Одрживи развој

1) Статистика одрживог развоја - Економски развој	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Дугорочно образовање; укупна стопа запослености; раст укупне запослености; укупна стопа запослености по полу и нивоу највишег завршеног образовања; укупна стопа запослености по полу, старости и нивоу највишег завршеног образовања; стопа незапослености према регионалном пресеку и продуктивност по радном часу.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> У периоду 2009-2012. година планира се увођење нових истраживања којима би се прикупљали подаци о торшковима рада и зарадама по часу.</p>
- Сиромаштво и друштвено искључивање - изолованост (друштвена маргина)	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Укупна стопа дугорочне незапослености; јаз између зарада по половима; укупна стопа веома дуге незапослености; лица до 59 година старости која живе у домаћинствима без запослених, по старосним групама; превремено напуштање школовања и лица са ниским степеном образовања према старосним групама.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p>
- Старење друштва	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Текући и пројектовани коефицијент старог издржаваног становништва; пројектовани теоретски коефицијент обнављања; очекивано трајање живота старих од 65 година по полу; стопа укупног фертилитета, нето унутрашња миграција по старосним групама, укупна стопа запослености према старосним групама и просечне године у којим се напушта тржиште рада.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p>
- Здравље становништва	Институт за јавно здравље Србије и Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Очекивано трајање живота са добрим здрављем на рођењу по полу; проценат гојазних људи; очекивано трајање живота са добрим здрављем са 65 година по полу; стопа канцера, по полу и типу; стопа самоубиства, по полу и старосним групама; проценат пушача, по полу и старосним групама; рад са високим нивоом пословног стреса; тешке повреде на послу; отпорност на антибиотике и смрти изазване инфекцијама храном; стопа Салмонелоза (тровања салмонелом); укупно SI; диоксини и РСВ-и (полихлорисани</p>

		<p>бифеноли) у храни; тешки метали у риби и љускарима; пестициди који се налазе у храни; индекс законитог трошења хемијских супстанци, према врсти отровности; индекс производње хемијских супстанци, према врсти отровности; изложеност становништва загађењу ваздуха озоном SI; учешће становништва које живи у домаћинствима која пате од буке и загађења и новчана штета од загађења ваздуха; издаци за здравство и др.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња и петогодишња.</p>
- Заштита ваздуха	Агенција за заштиту животне средине, Републички завод за статистику и Републички хидрометеоролошки завод	<p><u>Статистички индикатори:</u> Емисије CO₂; емисије GHG; потрошња материјала који уништавају озонски омотач и квалитет ваздуха урбаних подручја.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> До 2010. године успоставиће се статистичка истраживања Вазд1а, Вазд1б и хармонизовати Вазд1. Такође, предвиђају се активности на припреми базе података за хемикалије и POPs, према конвенцијама CLRTAP, UNFCCC и Кјото протоколу уз Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе.</p>
- Производња и потрошња материјала: а) Коришћење енергије	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Укупна производња електричне енергије по горивима која се користе у електранама, удео производње електричне енергије из постројења која симултано генеришу топлотну и електричну енергију у укупној производњи електричне енергије. Удео биогорива у укупној потрошњи горива у транспорту. Удео производње електричне енергије из обновљивих извора у укупној потрошњи електричне енергије, производња електричне енергије из обновљивих извора, удео главних енергетских извора у укупној производњи електричне енергије из обновљивих извора, укупна потрошња енергије у земљи, енергетска интензивност у економији, енергетска интензивност у индустрији и финална потрошња енергије по секторима.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Израда енергетског биланса за нафту и деривате нафте (2009). Израда енергетског биланса за обновљиве изворе енергије и укупног енергетског биланса (2009-2010). Израчунавање енергетске интензивности у економији и енергетске интензивности у индустрији (2010 или кад буде урађен БДП у сталним ценама).</p>
б) Управљање отпадом	Министарство животне средине и просторног планирања Агенција за заштиту животне средине и Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Стварање опасног отпада и обрада и одлагање отпада.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Спроводи се истраживање о индустријском отпаду, а у 2009. години спровешће се истраживање о медицинском отпаду и опасним хемикалијама.</p>
- Управљање природним ресурсима: а) Земљиште	Републички завод за статистику, Министарство пољопривреде, шумарства и	<p><u>Статистички индикатори:</u> Коришћење земљишта, промена намене земљишта, деградација и десертификација; обрадиво земљиште под сталним културама; коришћење ђубрива; коришћење</p>

	водопривреде, Министарство животне средине и просторног планирања и Агенција за заштиту животне средине	пестицида; пољопривредне површине са применом агро- еколошких мера; удео земљишта под шумом и проценат шума изложен дефолацији. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Хармонизација редовних статистичких истраживања из пољопривреде у периоду 2009-2012. година.
б) Заштита вода	Републички завод за статистику, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде-Дирекција за воде и Републички хидрометеоролошки завод	<u>Статистички индикатори:</u> Удео коришћења вода у односу на укупне водне ресурсе; интензитет коришћења вода према економским делатностима; квалитет вода (BOD и присутност фекалних колиформи у води) и пречишћавање вода. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Хармонизација истраживања са стандардима ЕУ (2009-2012).
в) Биодиверзитет	Министарство животне средине и просторног планирања и Републички завод за заштиту природе	<u>Статистички индикатори:</u> Екосистеми и заштићене области. <u>Периодика индикатора:</u> годишња.
г) Саобраћај	Републички завод за статистику, Министарство животне средине и просторног планирања и Агенција за заштиту животне средине и други органи који поседују податке за потребе емисија у ваздух из саобраћаја	<u>Статистички индикатори:</u> Енергетска интензивност саобраћаја; потрошња енергије за транспорт у односу на количину терета или број превезених путника и пређено растојање. Јединица мере: MJ/t/km за терет и MJ/путнику/km за путнике. <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> У 2009. години се планира спровођење истраживања о друмском превозу за сопствене потребе.

2. Статистика животне средине и индикатори

1) Примена главних показатеља у домену животне средине	Министарство животне средине и просторног планирања и Агенција за заштиту животне средине, у сарадњи са Републичким заводом за статистику	<u>Статистички индикатори:</u> Коришћење свежих вода, пречишћавање отпадних вода, биланс штетних материја у води (P, N, K); стварање, обрада и одлагање комуналног отпада; стварање, обрада и одлагање опасног отпада и рачуни за заштиту животне средине <u>Периодика индикатора:</u> годишња. <u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Спровешће се ревизија истраживања о водама у циљу усклађивања са националним и стандардима и захтевима ЕУ. Спроводи се истраживање о индустријском отпаду, а у 2009. години спровешће се истраживање о медицинском отпаду и опасним хемикалијама. До 2010. године је планирано комплетирање базе података о отпаду у складу са националним и стандардима и захтевима ЕУ. До краја 2010. године планира се комплетирање базе података за заштиту животне средине.
--	---	--

<p>2) Статистика отпада и рециклаже</p>	<p>Министарство животне средине и просторног планирања и</p> <p>Агенција за заштиту животне средине, у сарадњи са Републичким заводом за статистику</p>	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Одлагање отпада – укупне обрађене количине отпада; стварање отпада по индустријским активностима; укупне количине обновљених и рециклираних материјала из расходованих возила; амбалажни отпад; укупне количине спаљеног отпада – инсинерација; отпад од електричних и електронских уређаја санираних, рециклираних и обрађених за поновну употребу и извоз отпада од електричних и електронских уређаја.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Спроводи се истраживање о индустријском отпаду, а у 2009. години спровешће се истраживање о медицинском отпаду и опасним хемикалијама.</p> <p>До краја 2010. године планира се комплетирање базе података о стварању, сортирању, обнављању, рециклирању и одлагању опасног и неопасног отпада.</p>
<p>3) Статистика вода, загађења ваздуха и климатских промена (Кјото протокол)</p>	<p>Министарство животне средине и просторног планирања и</p> <p>Агенција за заштиту животне средине, у сарадњи са Републичким заводом за статистику</p>	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Количине захваћених, коришћених и испуштених вода; количине отпадног канализационог муља; нутриенти у рекама; BOD и COD индикатори; емисије CO₂; емисије гасова са ефектом „стаклене баште“ - GHG; емисије гасова према CLRTAP/UNFCCC и диоксини и фурани.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Спроведена је ревизија истраживања о водама (Вод1, Вод-2в, Вод-2к, Вод-3 и Вод-4) у циљу усклађивања са националним и ЕУ стандардима и захтевима.</p> <p>До краја 2010. година планира се комплетирање базе података о загађивању ваздуха према конвенцијама CLRTAP, UNFCCC и Кјото протоколу уз Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе.</p>
<p>4) Рачуни животне средине и статистика трошкова за заштиту животне средине</p>	<p>Републички завод за статистику</p>	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Укупни рачуни, таксе и трошкови за заштиту животне средине; укупни рачуни, таксе и трошкови за заштиту природних ресурса и укупни рачуни, таксе и трошкови за заштиту ваздуха.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>До краја 2010. године планира се комплетирање базе података о рачунима за заштиту животне средине.</p>

3. Регионална статистика

1) Номенклатура територијалних јединица (NUTS)	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Јединице регистра просторних јединица по НУТС-у. Истраживање је у фази развоја, а односи се на хармонизацију са ЕУ НУТС стандардом. Номенклатура треба да прође процедуру разматрања и усвајања од стране Владе.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> текућа.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> По доношењу одлуке Владе следи реализација дефинисаних НУТС нивоа од 1-3 и сарадња са ЕУРОСТАТ-ом око предложених шифара.</p>
2) Регионални рачуни	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Макроекономски индикатори.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u> Обрачуни индикатора.</p>
3) Регионални индикатори и регионална статистика		
- Регионална статистика тржишта рада	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u> Просечне зараде по општинама. Број запослених по општинама.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> месечна и полугодишња.</p>

- Регионална статистика пољопривреде	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Опис статистичких индикатора, периодика индикатора и планиране активности, дефинисани су у области Пољопривреда, шумарство и риболов, у оквиру одговарајућих тема, односно модула.</p>
- Регионална пословна статистика	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Регионални индикатори по секторима, који се обрачунавају на следећим нивоу Републике Србије, централне Србије, аутономних покрајина, град Београда, округа и општина.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Годишњи индикатори за локалне јединице према НУТС класификацији – број локалних јединица, зараде, инвестиције у материјална добра и број запослених лица (2011).</p>
- Статистика енергетике	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Структурни показатељи о производњи и потрошњи енергената.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Увођење индикатора у складу са регионалним статистикама енергетике ЕУ (после 2012. године).</p>
- Статистика саобраћаја	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Густина путева и број регистрованих аутомобила (укупно).</p> <p><u>Периодика прикупљања:</u> годишња.</p> <p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Први пут регистрована и нова регистрована возила и промет путника и робе на аеродромима.</p> <p><u>Периодика прикупљања:</u> тромесечна.</p>
- Статистика регионалне животне средине	Министарство животне средине и просторног планирања и Агенција за заштиту животне средине, у сарадњи са Републичким заводом за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Количине захваћених, коришћених и испуштених вода; коришћење свежих вода и пречишћавање отпадних вода; стварање, обрада и одлагање комуналног отпада; стварање, обрада и одлагање опасног отпада и рачуни за заштиту животне средине.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Хармонизовање истраживања извршиће се до краја 2010. године према националним и међународним захтевима, као и усклађивање према НУТС класификацији.</p>
- Статистика научно-истраживачке делатности и статистика регистровања патената	Републички завод за статистику и Завод за интелектуалну својину	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Подаци о правним лицима која се баве истраживањем и развојем: институције, запослени, научна област, приходи, расходи, инвестиције и научни радови.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Преузимање података о регистрованим патентима од Завода за интелектуалну својину до 2010. године.</p>

- Статистика туризма на регионалном нивоу	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Подаци о смештајним капацитетима (број објеката, број соба и лежаја) по врстама туристичких места и туристичким местима и подаци о доласцима и ноћењима домаћих и страних туриста по врстама туристичких места и туристичким местима.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Хармонизовање индикатора у периоду од 2009. до 2012. године према међународним препорукама и усклађивање према НУТС класификацији</p>
- Здравство	Републички завод за статистику и Институт за јавно здравље Србије	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Подаци о умрлим особама и узроцима смрти МКБ-10 и подаци о организацији и раду здравствене службе, ресурсима здравственог система, оболевању и понашању у вези са здрављем становништва и стању животне средине и др, на нивоу општина и округа.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Регионално праћење здравствених индикатора према усвојеним препорукама.</p>
- Образовање	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Подаци о дечијим вртићима, основним и средњим школама, високошколским установама (упис и завршавање школа), наставном особљу и др.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Подаци о финансирању образовања, додатне варијабле потребне за попуњавање UNESCO, OECD и ЕУРОСТАТ-ових упитника о образовању – до 2010. године.</p>
- Спорт	Републички завод за статистику и Министарство омладине и спорта	<p><u>Планиране активности(период у коме се спроводе):</u></p> <p>Припрема методологије за спровођење статистичког истраживања које ће обухватити спортске објекте, до 2012. године.</p>
- Регионална демографија и статистика миграција	Републички завод за статистику Административни извор података: Министарство унутрашњих послова	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Подаци о живорођеним, умрлим и миграцијама становништва на нивоу општина и насеља.</p>

4. Наука и технологија

1) Статистика научно-истраживачке делатности	Републички завод за статистику и Министарство финансија	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Подаци о организацијама које се баве научноистраживачком делатношћу, према статусу, броју запослених, врсти делатности и научној области; подаци о запосленим научним радницима и истраживачима према полу, старосној структури, нивоу образовања и врсти радног времена; подаци о научним радовима према врсти, приходима према извору, расходима према типу истраживања и друштвено-економским циљевима.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> годишња.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Ревизија финансијских показатеља: учршће трошкова за</p>
--	---	--

		<p>научноистраживачку делатност у БДП, финансирање из иностранства, према секторима реализације.</p> <p>Укључивање података за бизнис сектор.</p> <p>Активности се спроводе у периоду 2009-2010. година.</p>
2) Статистика иновација	Републички завод за статистику, Министарство за науку и технолошки развој и Институт „Михајло Пупин“	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Не постоје званични подаци из ове области.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Припрема методологије за спровођење новог истраживања о иновационим капацитетима у сарадњи са Институтом „Михајло Пупин“, а по препоруци ЕУРОСТАТ-а.</p> <p>Статистички индикатори који се односе на иновацијску делатност обезбедиће се према методологији ОЕЦД-а.</p> <p>Активности се спроводе у периоду 2009-2010. година.</p>

5. Географске и локалне информације

1) Географски информациони систем	Републички завод за статистику	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Јединице регистра просторних јединица до нивоа насеља. Истраживање је у фази развоја и односи се на развијање постојећег начина графичке презентације података. Увођење напредних алата за развој географског информационог система и укључивање у ЕУРОСТАТ-ов Географски информациони систем (GISCO).</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> текућа.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Формирање ГИС групе, едукација, организовање база и дисеминација.</p>
2) Регистар просторних јединица (РПЈ)	Републички завод за статистику Административни извор података: Републички геодетски завод	<p><u>Статистички индикатори:</u></p> <p>Положај, подручје и границе и подаци о матичним бројевима и називима округа, јединица локалне самоуправе, насеља, месних заједница, катастарских општина, статистичких и пописних кругова, улица и тргова и зграда с припадајућим кућним бројевима.</p> <p>Графички подаци о просторним јединицама до нивоа статистичког круга у дигиталном облику.</p> <p>Алфанумерички подаци о просторним јединицама до нивоа кућног броја.</p> <p><u>Периодика индикатора:</u> текућа.</p> <p><u>Планиране активности (период у коме се спроводе):</u></p> <p>Одржавање и развој Регистра просторних јединица, прелазак обраде на ПС платформу, као и повезивање базе Регистра просторних јединица са осталим статистичким базама ради интегрисаног приступа ажурирању података, усклађивање Закона о регистру просторних јединица, припрема методологије за вођење јединствене евиденције и регистра просторних јединица, као и ревизија докумената статистичких и пописних кругова за попис становништва, домаћинстава и станова 2011. године</p>

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗВАНИЧНЕ СТАТИСТИКЕ

Извод из извештаја Статистичке комисије Уједињених нација са њене Специјалне седнице, одржане у Њујорку, 11–14. априла 1994. Званични извештај Економског и социјалног савета, 1994, Прилог бр. 9.

Комисија је усвојила основне принципе званичне статистике који су наведени у ЕЦЕ одлуци Ц (47), али укључујући ревидирану преамбулу. Преамбула и принципи, који су усвојени, наведени су у даљем тексту:

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗВАНИЧНЕ СТАТИСТИКЕ

Статистичка комисија,

Имајући у виду да званичне статистичке информације чине неопходну основу за развој у економској, демографској и социјалној области и области животне средине и за узајамно разумевање и трговину између држава и народа света,

Имајући у виду да неопходно поверење јавности у званичне статистичке информације у великој мери зависи од поштовања основних вредности и принципа који су основа сваког друштва које тежи да разуме себе и да поштује права својих чланова,

Имајући у виду да квалитет званичне статистике, а тако и квалитет информација које су на располагању влади, економији и јавности, у многome зависи од сарадње грађана, привредних друштава и других респондента у прикупљању одговарајућих и поузданих података за неопходне статистичке компилације и од сарадње корисника и произвођача статистике у циљу задовољавања потреба корисника,

Позивајући се на напоре владиних и невладиних организација из области статистике да установе стандарде и концепте који омогућавају поређења између земаља,

Позивајући се такође на Декларацију о професионалној етици Међународног статистичког института,

С обзиром на изражен став да је резолуција Ц (47), коју је усвојила Европска економска комисија 15. априла 1992, од универзалног значаја,

С обзиром да се, на својој осмој седници, одржаној у Бангкоку у новембру 1993, Радна група статистичких експерата, коју је Статистички комитет Комисије за економска и социјална питања за Азију и Пацифик званично именовао да испита основне принципе, у начелу сложила са ЕЦЕ верзијом и нагласила да су ови принципи применљиви за све нације,

С обзиром да се такође, на својој осмој седници, одржаној у Адис Абеби у марту 1994, Заједничка конференција Афричких планера, статистичара и демографа сложила да су Основни принципи званичне статистике од универзалног значаја,

Усваја следеће принципе званичне статистике:

1. Званична статистика јесте неопходан елемент у информационом систему демократског друштва који снабдева владу, економију и јавност подацима о економској, демографској и социјалној ситуацији и стању животне средине. У том циљу званичне статистичке агенције обезбеђују и на непристрасној основи чине доступном званичну статистику која испуњава захтев практичне корисности, уважавајући право грађана на јавну информацију.
2. Да би се сачувало поверење у званичну статистику, неопходно је да статистичке агенције одлучују о методима и процедурама прикупљања, обраде, чувања и презентације статистичких података по строго професионалним критеријумима, уз поштовање научних принципа и професионалне етике.
3. Да би се омогућила коректна интерпретација података, статистичке агенције презентују информације о статистичким изворима, методима и процедурама према научним стандардима.
4. Статистичке агенције су овлашћене да објашњавају погрешне интерпретације и злоупотребе статистике.
5. Подаци за статистичке сврхе могу се узимати из свих врста извора, било да су то статистичка истраживања или административни подаци. Статистичке агенције бирају изворе имајући у виду квалитет, рокове, трошкове и оптерећеност респондента.
6. Индивидуални подаци које статистичке агенције прикупљају за статистичку компилацију, било да се односе на физичка или правна лица, строго су тајни и користе се искључиво у статистичке сврхе.
7. Закони, прописи и мере по којима функционишу статистички системи морају бити јавни.
8. Координација између статистичких агенција унутар земаља је суштинска за постизање конзистентности и ефикасности у статистичком систему.
9. Употреба међународних концепата, класификација и метода од стране статистичких агенција у свим земљама унапређује конзистентност и ефикасност статистичких система на свим званичним нивоима.
10. Билатерална и мултилатерална сарадња у статистици доприноси унапређењу система званичне статистике у свим земљама.

ЕУРОСТАТ

КОДЕКС ПРАКСЕ ЕВРОПСКЕ СТАТИСТИКЕ

За националне статистичке институције и статистичке институције ЕУ

КОДЕКС ЈЕ УСВОЈЕН ОД СТРАНЕ ОДБОРА ЗА СТАТИСТИЧКИ ПРОГРАМ, 24. ФЕБРУАРА 2005. ГОДИНЕ И ОЗВАНИЧЕН У ПРЕПОРУЦИ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ ОД 25. МАЈА 2005. ГОДИНЕ О НЕЗАВИСНОСТИ, ИНТЕГРИТЕТУ И ПОУЗДАНОСТИ НАЦИОНАЛНИХ СТАТИСТИЧКИХ ИНСТИТУЦИЈА И СТАТИСТИЧКИХ ИНСТИТУЦИЈА ЕУ

Кодекс праксе европске статистике је заснован на 15 принципа. Владе и статистичке институције и органи Европске уније прихватају поштовање принципа који су одређени овим кодексом, који покрива институционално окружење, статистичке процесе и производњу. Одређени број индикатора позитивне праксе за сваки од 15 принципа представља референтни ниво за сагледавање примене овог Кодекса.

Институционално окружење

Институционални и организациони фактори имају значајан утицај на ефикасност и поузданост статистичке институције која производи и врши дисеминацију европске статистике. Релевантна питања су професионална независност, мандат за сакупљање података, адекватност извора податка, посвећеност квалитету, поверљивост статистичких података, непристрасност и објективност.

Принцип 1: Професионална независност

Професионална независност статистичких институција од других политичких, регулаторних или административних државних органа и тела, као и од чинилаца приватног сектора, обезбеђује поузданост европске статистике.

Индикатори

- Независност статистичких органа од политичких и других спољашњих мешања у производњу и дисеминацију званичне статистике одређена је законом.
- Директор статистичке институције има одговарајући хијерархијски положај да осигура приступ на високом нивоу политичким институцијама и јавној администрацији. Овај функционер треба да има највиши професионални ранг.
- Директор статистичке институције и руководиоци њених статистичких тела, када је то потребно, имају одговорност да обезбеде да се производња и дисеминација европске статистике обављају на независан начин.
- Директор статистичке институције и руководиоци њених статистичких тела, када је то потребно, имају искључиву одговорност да одлучују о статистичким методима, стандардима и процедурама, и о садржају и временском планирању статистичких саопштења.

- Објављују се статистички програми, а периодични извештаји описују остварени напредак.
- Статистичка саопштења се јасно разликују и издају независно од политичких, политикантских изјава.
- Статистичке институције, када је потребно, јавно дају коментар о статистичким питањима, укључујући и критике и указивање на злоупотребу званичне статистике.

Принцип 2: Мандат за сакупљање података

Статистичке институције морају да имају јасан законски мандат за сакупљање информација за потребе европске статистике. За државну администрацију, привредна друштва и домаћинства, а и јавност у целини може се законом предвидети обавеза да дозволе приступ или да доставе податке за потребе европске статистике на захтев статистичких органа.

Индикатори

- Мандат за сакупљање информација за производњу и дисеминацију званичне статистике одређен је законом.
- Званичној статистичкој институцији је законима дозвољено да користи административне податке за статистичке потребе.
- На основу законског прописа, званична статистичка институција може да тражи одговор тј. сарадњу у статистичким истраживањима.

Принцип 3: Адекватност извора података

Извори који су на располагању статистичким институцијама морају бити довољни да задовоље захтеве европске статистике.

Индикатори

- Запослени радници, финансијска средства и рачунарска опремљеност, адекватног обима и квалитета стоје на располагању ради задовољења потреба европске статистике.
- Обим, детаљност и трошкови европске статистике су у складу са потребама.
- Постоје процедуре којима се оцењују и подешавају потребе за новом европском статистиком према њеним трошковима.
- Постоје процедуре којима се оцењују сталне укупне потребе за европском статистиком, да би се утврдило да ли прикупљање неких података може да се укине или смањи да би се ослободила средства.

Принцип 4: Посвећеност квалитету

Све чланице ЕСС прихватају да раде и сарађују у складу са принципима постављеним у “Декларацији квалитета Европског статистичког система”.

Индикатори

- Квалитет статистичких производа се редовно прати у складу са компонентама квалитета ЕСС.
- Постоје процеси за праћење квалитета сакупљања, обраде и дисеминације статистичких података.
- Постоје процеси којима се разматра квалитет, укључујући одмеравање уступака у квалитету, и којима се води планирање постојећих и нових истраживања.
- Смернице квалитета су дате у виду докумената а запослени радници су добро обучени за задатке. Ове смернице постоје у писаној форми и објављене су у јавности.
- Постоји редован и детаљан преглед основних статистичких производа, а по потреби се ангажују експерти са стране.

Принцип 5: Поверљивост статистичких података

Приватност давалаца података (домаћинства, привредна друштва, административна тела и други даваоци података), поверљивост информација које они дају и њихово коришћење само у статистичке сврхе, морају у потпуности бити гарантовани.

Индикатори

- Поверљивост статистичких података је гарантована законом.
- Запослени у званичним статистичким институцијама по преузимању овлашћења потписују званичне изјаве о поштовању поверљивости података.
- Предвиђене су велике казне за свако намерно кршење поверљивости статистичких података.
- Обезбеђене су инструкције и смернице о заштити поверљивости статистичких података у процесима производње и дисеминације. Ове смернице постоје у писаној форми и објављене су у јавности.
- Постоји физичка и технолошка опремљеност за заштиту безбедности и интегритета статистичких база података.
- Примењује се строги протокол за спољашње кориснике који приступају статистичким микроподацима у истраживачке сврхе.

Принцип 6: Непристрасност и објективност

Статистичке институције морају да производе и дисеминирају европску статистику уз поштовање научне независности и на објективан, стручан и транспарентан начин где су сви корисници једнако третирани.

Индикатори

- Статистички подаци се прикупљају на објективној основи коју одређују статистички органи.
- Избор извора и статистичке технике саопштавају статистички званичници.

- Грешке откривене у објављеним статистичким подацима се исправљају што је пре могуће и о томе се даје јавно саопштење.
- Информације о методима и процедурама које користе статистичке институције доступне су јавности.
- Датуми и време статистичких саопштења се најављују.
- Сви корисници имају једнак приступ статистичким саопштењима у исто време и сваки привилеговани ранији приступ за спољног корисника је ограничен, контролисан и јавно објављен. У случају да информације процуре, аранжмане о претходним саопштењима треба прегледати да би се обезбедила непристрасност.
- Статистичка саопштења и изјаве дате на конференцијама за штампу су објективне и планиране.

Статистички процеси

Европски и други међународни стандарди, смернице и позитивна пракса морају се у потпуности поштовати у процесима које спроводе статистичке институције у организовању, сакупљању, обради и дисеминацији званичне статистике. Кредибилност статистике се проширује стицањем репутације за добро руковођење и ефикасност. Релевантни аспекти су добра методологија, одговарајуће статистичке процедуре, одмерена оптерећеност давалаца података и економичност трошкова.

Принцип 7: Добра методологија

Добра методологија мора да се налази у основи квалитетне статистике. За то су потребна адекватна средства, процедуре и стручност.

Индикатори

- Укупни методолошки оквир званичне статистичке институције прати европске и друге међународне стандарде, смернице и позитивну праксу.
- Постоје процедуре које обезбеђују да се стандардни појмови, дефиниције и класификације конзистентно примењују у целој статистичкој институцији.
- Пословни регистри и оквир за истраживање становништва се редовно процењују и усклађују уколико је потребно, а да би се обезбедио високи квалитет.
- Постоји пуна детаљна сагласност између домаћих класификација и система секторске поделе и одговарајућих европских система.
- Ангажовани су универзитетски образовани стручњаци из одговарајућих академских области.
- Запослени похађају међународно признате курсеве обуке и конференције и одржавају везе са колегама статистичарима на међународном нивоу, да би стицали знања од врхунских стручњака и да би усавршили своју стручност.
- Организована је сарадња са научном заједницом да би се усавршила методологија, а спољни сарадници оцењују квалитет и ефикасност примењених метода и промовишу боља средства када је то могуће.

Принцип 8: Одговарајуће статистичке процедуре

Одговарајуће статистичке процедуре, примењене од сакупљања података до оцено података, дају основу квалитетној статистици.

Индикатори

- Када се европска статистика базира на административним подацима, дефиниције и појмови који се користе за административне намене морају да буду у доброј сагласности са онима који се користе у статистичке сврхе.
- У статистичким истраживањима, упитници се систематски тестирају пре сакупљања података.
- Пројекат истраживања, избор узорака и пондери узорка су добро осмишљени и редовно се по потреби контролишу, ревидирају или ажурирају.
- Ревизије се обављају по стандардним, добро утемељеним и транспарентним процедурама.

Принцип 9: Без сувишне оптерећености давалаца података

Оптерећеност обавезом давања података треба да буде у складу са потребама корисника и не треба да буде сувишна за даваоце података. Статистичка институција прати оптерећеност даваоца података и поставља циљеве за њено смањење током времена.

Индикатори

- Захтеви у вези са обимом и детаљношћу европске статистике ограничени су тиме шта је апсолутно неопходно.
- Обавезе подношења извештаја распоређене су што је шире могуће у популацији која се обрађује истраживањем и то путем одговарајућих техника узорковања.
- Информације које се траже од пословних привредних друштава су колико је год могуће доступне са њихових рачуна, а користе се електронска средства за лакшу манипулацију.
- Прихватају се најбоље могуће процене и приближне вредности када не постоје на располагању тачни подаци.
- Административни извори се користе увек када је могуће да би се избегло дуплирање захтева за подацима.
- Подаци се заједнички користе (data sharing) међу статистичким институцијама да би се избегла вишеструка истраживања.

Принцип 10: Рационални трошкови

Финансијска средства се морају рационално користити.

Индикатори

- Интерним и независним спољним процедурама се прати како статистичка институција користи финансијска средства.
- Рутински бирократски поступци (нпр. прикупљање података, кодирање и оцењивање) су максимално аутоматизовани.
- Продуктивни потенцијал информационе и комуникационе технологије је оптималан за сакупљање, обраду и дисеминацију података.
- Чине се активни напори да би се побољшали статистички потенцијали административних података и избегла скупа директна истраживања.

Статистички производ

Статистички подаци који су на располагању морају да задовоље потребе корисника. Статистика је у складу са европским стандардима квалитета и служи да задовољи потребе европских институција, влада, научних институција, пословних концерна и јавности уопште. Важна су питања колико су статистички подаци релевантни, тачни и поуздани, дати на време, кохерентни, упоредиви међу регионима и земљама и доступни корисницима.

Принцип 11: Релевантност

Европска статистика мора да одговара потребама корисника.

Индикатори

- Постоје процеси који се примењују у консултацијама са корисницима, праћењу релевантности и практичне примењивости постојеће статистике за задовољење њихових потреба и обавештавању о насталим потребама и приоритетима.
- Приоритетне потребе се задовољавају и предвиђене су радним програмом.
- Истраживања о задовољству корисника се периодично спроводе.

Принцип 12: Тачност и поузданост

Европска статистика мора тачно и реално да приказује стварност.

Индикатори

- Изворни подаци, прелиминарни резултати и готови статистички производи се оцењују и вреднују.
- Мере се грешке узорковања и друге грешке (не-узорковања) и систематски се документују у складу са предвиђеним оквиром квалитета ЕСС (Европског статистичког система).
- Рутински се спроводе ревизионе студије и анализе и интерно се користе у статистичким процесима.

Принцип 13: Поштовање временских рокова

Европска статистика се дисеминује уз поштовање временских рокова.

Индикатори

- Временски рокови се поштују у складу са највишим европским и међународним стандардима за дисеминацију података.
- Стандардно дневно време је одређено за саопштења европске статистике.
- Периодика европске статистике се одређује максимално у складу са захтевима корисника.
- Сва одступања од временског плана дисеминације се унапред најављују, дају се објашњења и одређују нови рокови за саопштења.
- Прелиминарни резултати који су прихватљивог укупног квалитета могу да се дисеминују када се то сматра корисним.

Принцип 14: Кохерентност и упоредивост

Европска статистика треба да буде конзистентна интерно у времену и упоредива међу регионима и земљама; треба омогућити комбиновање и заједничко коришћење одређених података из различитих извора.

Индикатори

- Статистика је интерно кохерентна и конзистентна (нпр. уважени су аритметички и рачунски идентитети).
- Статистика је кохерентна и хармонизована у разумном временском периоду.
- Статистика се компилира на основу заједничких стандарда у односу на опсег, дефиниције, јединице и класификације у различитим истраживањима и изворима.
- Статистика из различитих истраживања и извора се пореди и хармонизује.
- Упоредивост податка међу земљама је обезбеђена кроз периодичну размену између европског статистичког система и других статистичких система, методолошке студије се спроводе у блиској сарадњи између земаља чланица ЕУ и Еуростата.

Принцип 15: Доступни и јасни подаци

Европска статистика треба да буде презентована јасно и разумљиво, дисеминација треба да се обавља на одговарајући и погодан начин, а подаци треба да су на располагању и доступни на непристрасним основама са приложеним мета подацима и упутствима.

Индикатори

- Статистика се презентује у форми која омогућава правилно тумачење и осмишљена поређења.
- Услуге дисеминације користе модерну информациону и комуникациону технологију и, ако је погодно, традиционалну хард копију.

- Анализе прилагођене корисницима се раде када је то изводиво и објављују се.
- Приступ микроподацима се може дозволити у истраживачке сврхе. О оваквим приступима воде се детаљни записници.
- Мета подаци се документују у складу са стандардизованим системима мета података.
- Корисници се обавештавају о методологији статистичких процеса и квалитету статистичке производње у односу на критеријуме квалитета ЕСС.

ДЕФИНИЦИЈЕ:

ЗА ПОТРЕБЕ ОВОГ ДОКУМЕНТА:

„Европска статистика” подразумева статистику Заједнице како је дефинисано Правилником Савета (Европске комисије) бр 322/97 од 17/02/1997 о статистици Заједнице, коју производе и дисеминују националне, државне статистичке институције и Статистичка институција Заједнице (Еуростат) у складу са чланом 285(2) Уговора.

„Статистичка институција” подразумева, на националном нивоу, државни статистички завод (СЗ) и друге статистичке органе задужене за производњу и дисеминацију европске статистике, а на нивоу Заједнице то је Еуростат.

„Европски статистички систем”, у тексту означен као ЕСС, значи партнерство које обједињује Еуростат, националне, државне статистичке институције и друге државне статистичке органе који су у државама чланицама ЕУ одговорни за производњу и дисеминацију Европске статистике.

Преглед скраћеница у тексту

EY	Европска унија
УН	Уједињене нације
UNDP	Организација УН за помоћ земљама у развоју
UNESCO	Организација УН за образовање, науку и културу
UNICEF	Фонд УН за помоћ деци
ФАО	Агенција УН за исхрану и пољопривреду
UNCTAD	Агенција УН за трговину и развој
UNFCCC	Оквирна конвенција УН о промени климе
Кјото протокол климе	Протокол из Кјота уз Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе
CLRTAP	Конвенција о прекограничном загађењу ваздуха на великим удаљеностима
DevInfo	База података за праћење Миленијумских циљева развоја УН
OECD	Међународна организација за економску сарадњу и развој
ММФ	Међународни монетарни фонд
СТО	Светска трговинска организација
EUROSTAT	Статистички завод ЕУ
IPA	Инструменти за предприступну помоћ ЕУ
НПИ	Национални план за интеграцију Србије у ЕУ
ILO	Међународна организација рада
ESS	Европски статистички систем
NACE	Општа класификација делатности ЕУ
SNA93	Класификовани систем националних рачуна
ESA95	Европски систем националних и регионалних рачуна
БДП	Бруто домаћи производ
КД	Класификација делатности
CMTK	Номенклатура статистике спољне трговине
Prodcom	Класификација производа
ЦПА	Класификација производа према делатности
CC	Класификација врста грађевина
COICOP	Класификација индивидуалне потрошње према намени
МКБ	Међународна класификација болести, повреда и узрока смрти
ISCO	Међународна стандардна класификација занимања
NUTS	Номенклатура просторних јединица у статистици
CPI	Индекс потрошачких цена
SBS	Структурне економске статистике
STS	Краткорочни статистички индикатори
ПДВ	Порез на додату вредност
ЈВД	Локалне јединице по врсти делатности
EU-SILC	Истраживање ЕУ о приходима и стандарду становништва
SAS	Програмски пакет за аналитички рад у статистици
INPUT-OUTPUT	Табеле међусобних односа производње и потрошње по производима и услугама
GPS	Глобални позициони систем
GDDS	Систем дисеминације општих података
SDDS	Стандарди за дисеминацију посебних података
ICT	Информационо комуникациона технологија